

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čekovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravljenje: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-18

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—
četrt strani din 500—, 1/4 strani
din 250—, 1/8 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Ustvaritev miru

Prehod časa iz starega v novo leto daje povod in pobudo vsakvrstnim voščilom, kajih jedro je želja sreče. Subjekt (nositelj) sreče naj bi bil posameznik, pa tudi združba, občina, država, narod, človeštvo. Ni pa sreče, osobito ne za narode in države brez miru. To veliko misel je prav krepko poudaril papeški nuncij Orsenigo, ko je pretekli teden na čelu diplomatskega zbora v Berlinu čestital za novo leto nemškemu kanclerju Adolfu Hitlerju. Rekel je to-le: »Svet mora tudi v urah najponosnejšega veselja in resničnega gmotnega napredka od dne do dne jasneje videti, da brez miru ni človeške sreče. Celo med največjim oboroževanjem si človeštvo neprestano želi miru. V soglasju s to težnjo izrekamo tudi mi željo, da bi novo leto prineslo človeštvu pravo pomiritev duhov. Želimo, da bi se vendar že vsi narodi združili v pravičnosti in ljubezni do bližnjega. Želimo, da Vsemogočni usliši naše želje, ki izražajo našo vzajemno nado, in naj bi dal, da bi v novem letu vsi državni poglavari v veliki meri pripomogli k ustvaritvi svetovnega miru.«

Ustvaritev in ohranitev svetovnega miru je predvsem naloga tiste mednarodne ustanove, ki je vznikla iz mirovne ideje. To je Zveza narodov v Ženevi. Naslov mnogo obeta, uspeh pa ni bil dosežen, ker Zveza ni nikdar bila združba narodov, marveč samo posameznih držav z različnimi režimi. Velesile so se Zvezne polastile kot orodja svoje lastne politike, niso pa imale pred očmi splošne blaginje vseh narodov in držav. Demokratična ideja enakovrednosti in enakopravnosti vseh držav se ni nikdar mogla udomačiti v ženevski mednarodni ustanovi. Morda je to bila posledica obžalovanja vrednega dejstva, da se je prva demokratična država na svetu (Zedinjene države Severne Amerike), ki je idejna mati te mednarodne mirovne ustanove, takoj po njeni ustanovitvi iz nje umaknila. Zveza narodov je sedaj v težki krizi.

Ali bo prva mednarodna mirovna ustanova prebolela težko in nevarno krizo, ki se v njej nahaja? V sedanjih prilikah je to v veliki, morda v največji meri odvisno od sodelovanja Zedinjenih držav. Predsednik Franklin Roosevelt je prvi borec ne samo zoper fašistično nacionalistične in komunistične diktature, marveč tudi za svetovni mir. Kot varuh tega miru se hočejo Zedinjene države najmočnejše oborožiti na kopnem, na vodi in v zraku. Ako bi te države z vso svojo močjo sodelovale s pravimi poborniki miru, bi bila Zveza narodov v obrambi svetovnega miru kos vsem državam z drugačno usmerjenostjo.

Dr. Stojadinovič v Nemčiji

Iz Beograda je oznanjen z dne 14. januarja program šestdnevnega bivanja našega ministrskega predsednika in zunanjega ministra v Nemčiji. Dr. Stojadinovič se je pripeljal s svojim spremstvom 15. januarja v Berlin. Nemčija se je pripravila na sprejem našega šefa vlade in iz tega dejstva se da sklepati, kolikega pomena je ta državni obisk za nemške merodajne kroge. Predvideni so slovesni obedi pri nemškem zunanjem ministru Neurathu, pri ministrskem predsedniku Göringu in v ponedeljek 17. januarja audiencia pri kanclerju Hitlerju. Prvi dan obiska je položil dr. Stojadinovič med vojaškimi svečanostmi venec z jugoslovenskimi barvami na častni spomenik »Pod

lipami«. Koj za tem sledijo njegovi obiski pri nemškem zunanjem ministru von Neurathu, pri ministrskem predsedniku Göringu in pri vojnem ministru Blombergu. V nedeljo je bila v drž. operi slavnostna predstava v počastitev jugoslovanskega gosta v spremstvu vseh v Berlinu se mudečih zastopnikov tujih držav. Generaloberst Göring je povabil dr. Stojadinoviča na lov v okolico Hannovera. Naš predsednik vlade je za Mussolinijem prvi inozemski državnik, kateri si bo lahko ogledal nemško tovarno za orožje v Essenu. Iz Essena se bo odpeljal dr. Stojadinovič v München in od tam se bo vrnil preko Avstrije v Beograd.

Deslanci tožijo ministra

Čehoslovaški pravosodni minister dr. Derer, član socialistične stranke, je v nemem dopisu, objavljenem v listu »Bohemia«, očital slovaškemu voditelju prelatu Hlinki, da je večkrat izdal čehoslovaške interese ter delal dvse nedostojno poli-

tiko. Njegove sedanje sodelavce pa je poimenoval z žaljivimi priimki. Zato so slovaški poslanci, senatorji in drugi sodelavci voditelja Hlinke — 40 ljudi — vložili tožbo zoper ministra, da bi pri sodišču dobili zadoščenje.

Japonski zmanjkuje denarja

V japonskem listu »Niši-Niši« je napovedal baron Goh, predsednik japonske Gospodarske zveze, da zahtevajo stroški vojne s Kitajsko nova, in sicer velika posojila. Ako bi se izdali samo novi državni papirji brez povečanja davkov, bi to bila inflacija. Kaj pa inflacija pomeni, je dokazala Nemčija po svetovni vojni. Predsednik baron Goh tudi opozarja na nemir, ki je zavladal med krogom visoke finance in industrije radi slabih socialnih

nasledkov, ki se jih je treba bati radi nezadovoljnosti, ki jo bodo širili vračajoči se vojaki. Težavno je vprašanje, kako je treba postopati z vojaki po njihovi vrnitvi s fronte, da nezadovoljstvo ne zaide med široko množico japonskega ljudstva. Japonska torej stoji pred velikimi finančnimi in gospodarskimi težavami. In s temi računajo Kitajci kot z najboljšimi svojimi zavezniki.

Zemlja odletela veliki nevornosti

Predsednik Astronomičnega društva Velike Britanije dr. Martin Davidson je objavil v angleških listih, da je bila noč 30. oktobra 1937 za našo zemljo velekritična. To noč je namreč pot, po kateri se giblje naša zemlja, presekal neki mali asteroid (zvezdoslovno majhen planet). K sreči pa je asteroid pot naše zemlje križal nekaj ur prej. Če bi se bil ta asteroid malo zakasnil, bi bil s svojo gmoto, ki je

imela 40 kilometrov v premeru, trčil v zemljo in se na njo zrušil. V tem primeru bi bila zadela zemlja nesreča, kakor še nikdar poprej, odkar biva človeštvo na zemlji. Vsled ogromne vročine, ki bi se pri trčenju razvila, bi bila lahko zgorela kakšna celina (del zemlje) ali izhlapelo kakšno svetovno morje ali pa se napravila v telesu zemlje ogromna odprtina. Vse to se na našo veliko srečo ni zgodilo.

Konjenica bodočnosti

Konjenica (v romanskih jezikih kavalerija) je tista vrsta vojske, ki uporablja konje in ki ima nalogo, da izvrši hitre vojaške ukrepe in podvige. V sedanji dobi aeroplakov in motornih vozil pa so konji prepočasni. Nadomestiti jih bo treba z motorji. V tem smislu se vrši preosnova ka-

valerije v Belgiji. Kakor se je poročalo v belgijskem senatu, bo belgijska kavalerija kmalu popolnoma motorizirana, tako da bo 15. marca 1938 prodan zadnji konj stare belgijske kavalerije. Torej konjenica brez konjev.

Iv. Vesenjak:

Jasnost o trošarinskem pravilniku na vino in žganje

Ugotoviti moramo predvsem, da do sedaj niti privatniki, niti vinogradniki niso plačevali banovinske trošarine, temveč samo vinski trgovci in gostilničarji.

Gotovo je tudi, da je bilo ogromno goljufije, tihotapstva in manipulacij z vino, v zasmeh dosedanjemu zakonu in pravilniku in v nepregledno škodo domaćim slovenskim vinogradnikom, banovinskim in občinskim financam.

Vino iz drugih banovin uvoženo, preneseno na drobno in debelo, je škodilo naši produkciji in prodaji, ker se ni plačalo trošarine, saj je kontrola samo v dveh primerih pri enem trgovcu našla nad 800, pri drugem nad 600 hl, torej skupaj 470 polovnjakov tujega vina brez trošarine. Brez trošarine je na pošten in nepošten način prišlo nad polovico toliko vina vsako leto, kakor je naš normalni pridelek.

Novi pravilnik določa, da se uvaja kontrolni list za vsa vina nad 10 litrov naprej v prometu. Ta kontrola je umestna in potrebna in tudi znosna, ako je pri občinah. Ni pa mogoče gospodarsko in socialno, da mora producent plačati trošarino za prodajo do 50 litrov vina, odnosno do pet litrov žganja in da mora za plačilo tudi jamčiti.

Podrobna prodaja vina na deželi 5 l, v mestih 10 l ostane še v veljavi, toda prodajalec plača trošarino. Ravno tako ni nobenega nadzorstva kleti in nobene prijave in nobene trošarine pri producentu, ako vino sam uporabi in sam s svojo rodino in z delavci ali prijatelji izpije. Če ga pa zamenja ali proda, pa mora on plačati trošarino do 50 l, višje pa kupec, pa naj je gostilničar ali vinski trgovec ali zasebnik.

Gostilničarji in vinski trgovci spadajo pod vinsko kontrolo tudi za vina v lastnem vinogradu in množina vina brez trošarine za lastno uporabo je omejena. Ni določeno, kako je z viničarskimi deputati.

Kuhanje žganja je tudi sedaj prosto in ni kontrole in ne trošarine, toda le pri kuhanju lastnih produktov. Kaj bo z viničarskim drožnimi deputati, to ni povedano.

Vinotoči ostanejo kakor do sedaj, toda niti zakon, niti pravilnik ne določa, kako bo plačal vinogradnik v tem primeru trošarino in ni povedano, ali jo plača od vsega vina ali od posameznega soda in se mu ostalo zapečati ali ne. Glede vinotočev je treba temeljite spremembe. Posebej pa tujem ū lastnikom vinogradov, ki niso kmetje, ne gredo vinotoči. To je treba uveljaviti.

Jasna je določba, da vinogradnik prodaja lahko pri vinogradu ali v kraju svojega stalnega bivanja.

Jasna je določba, da se producentu vsa plačana banovinska trošarina tudi takoj vrne, ako gre vino iz banovine kamorkoli.

Važno je tudi vedeti, da sistem založnih kleti ostane.

Dobra stran novega pravilnika in zakona je, da bo tihotapstvo s tujimi vini tako gostilničarju kakor trgovcu z vinom tako rekoč popolnoma onemogočeno.

Najhujše za slovenskega producenta pa je, da bo vinogradnik moral prodajo javit, trošarino sam plačati, za plačanje jamčiti in pri prevozu vina ali žganja

imet pri sebi sigurno sprovidnico, oziroma kontrolni list.

Gotovo je, da so nova bremena pretežka in kazenske določbe za kmeta-vinogradnika preostre. Zato pozdravljamo pripravljenost g. bana, da hoče izvestne določbe spremeniti in omiliti. Potrebno je torej, da se čimprej sestanejo strokovnjaki in večji poznavalci razmer in pravilnika ter mirno, stvarno in s popolnim razumevanjem položaja vinogradnikov — prav posebej naših malokmetijskih vinogradnikov — tudi sklepajo potrebne izpreamembe. Le hujškarij in obtožb in obsodb ne predčasno izrekati. Vinogradniki apeliramo na

ZAVAROVANJE SLOV. GOSPODARJA!

Samo oni, ki bodo imeli do konca januarja 1938 plačano vso naročnino za celo leto 1938, bodo imeli svoje hiše po pravilniku zavarovane za 1000 din. Plačajte torej pravočasno in kdor nima v celoti plačano, naj doplača. Celotna naročnina znaša 32 din.

uvidevnost oblasti in na solidarnost slovenskih malokmetijskih svojih organizacij. Posebej bo »Vinarsko društvo za dravsko banovino« v polni meri izvršilo svojo dolžnost informacij na obe strani, tako napram oblasti, kakor napram vinogradnikom.

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Dr. Franc Schaubach kandidat za senatorja. Za senatorske volitve je določila JRZ kot kandidata za našo dravsko banovino dr. Franca Schaubach, odvetnika in bivšega velikega župana mariborske oblasti. Njegov namestnik je celjski župan Alojzij Mihelčič.

Minister dr. Miha Krek generalni tajnik JRZ. Za generalnega tajnika JRZ je bil imenovan minister dr. Miha Krek, ki je že prevzel posle.

Organizacija JRZ. Glavni odbor JRZ je imel 13. januarja v Beogradu sejo. Iz poročila tajnika Pantiča je razvidno, da je narod v celoti sprejel program JRZ politike. Stranka je organizirana v 284 okrajih in 2960 občinah. Organizacija bo izvedena še v 64 okrajih.

Dr. Anton Korošec zastopnik predsednika vlade. V dnevih odsotnosti ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. M. Stojadinoviča ga zastopa pri vodstvu vlade notranji minister dr. A. Korošec.

Še enkrat o obisku novega romunskega zunanjega ministra v Beogradu. Zadnjie smo poročali, da je po vrnitvi iz Prage in na poti v Ženevo novi romunski zunanjji minister Micescu obiskal Beograd, kjer je imel razgovore z našim šefom vlade in zunanjim ministrom dr. Stojadinovičem. Micescu je bil v avdenci pri Nj. Vel. kraljici, ker je bil knez namestnik Pavel odsoten radi poročnih svečanosti v grški prestolici v Atenah. Glede obiska zastopnika Romunije v Beogradu je bilo izdano naslednje uradno obvestilo: »Ob priliki obiska g. Micesca v Beogradu 11. januarja je prišlo do podrobne izmenjave stališč med predsednikom ministrskega sveta in zunanjim ministrom kraljevine Jugoslavije ter zunanjim ministrom kraljevine Romunije. V teku teh razgovorov sta oba ministra mogla ugotoviti popolno soglasje v vseh vprašanjih, o katerih sta se razgovarjala, in to v onih vprašanjih, ki se tičejo odnosov med Romunijo in Jugoslavijo, kakor tudi o onih, ki se nanašajo na splošni politični položaj in še na sodelovanje teh dveh držav v okviru Male zveze in Balkanskega sporazuma. Dr. Stojadinovič in Micescu sta ob koncu svojega razgovora izrazila željo, da tudi v bodoče nadaljujeta to sodelovanje v istem duhu, zaupanju in prijateljstvu.« Nekoliko pred polnočjo dne 11. januarja je romunski zunanjji minister

odpotoval s svojo soprogo in spremstvom iz Beograda v Ženevo, kjer bo pri sejah sveta Društva narodov zastopal Malo zvezo.

V DRUGIH DRŽAVAH

Zaključek konferenc držav rimskega bloka. V zadnji številki smo sporočili, da se je vršila v Budimpešti tridnevna konferenca držav rimskega bloka (Italija, Avstrije in Madžarske), ki je bila zaključena 12. januarja. Med najvažnejše sklepe budimpeštanskih posvetovanj spadajo podudarki, da ostane stališče Avstrije in Madžarske napram Društvu narodov neizprenjeno. Avstrija in Madžarska ne prisopita protikomunistični zvezi (Italija, Nemčija, Japonska), pač pa soglašata z omenjenimi državami v borbi proti komunističnim stremljenjem. Avstrija in Madžarska sta že vzpostavili z nacionalno Španijo trgovske odnose, v ostalem pa se bosta ravnali po stališču, ki ga bodo zavzele druge večje države.

Obisk madžarskega regenta na Poljskem. Na vabilo predsednika poljske republike Moscickega bo madžarski regent Horthy v začetku februarja obiskal poljsko republiko. Moscicki bo madžarskega regenta uradno sprejel v Krakovu, od tam pa bosta oba odšla na lov v Bjalovice.

Zaostren položaj med Romunijo in sovjetsko Rusijo. Sovjetski poslanik v Bukarešti Mihail Ostrovski je zahteval pri svojem zunanjem ministrstvu v Moskvi, naj ga takoj odpokliče iz romunske prestolice. Z novo protikomunistično in protjudovsko romunsko vlado je postal tak položaj, da njegova navzočnost v Bukarešti nima več nobenega smisla.

Italijani bodo pomagali Nemcem pri kmečkem delu. Po sporazumu med Italijo in Nemčijo bo kmalu odpotovalo v Nemčijo 30.000 italijanskih kmetov, ki bodo pomagali nemškim kmetom pri obdelovanju zemlje. Italijanski kmečki delavci bodo prišli v Nemčijo zato, ker se tam čuti potomanjanje kmečkega delavstva. Nemški gospodarski štiriletni načrt pa zahteva zvišanje proizvodnje tudi v tem oziru. Italijanski delavci bodo pomagali predvsem pri pridelovanju krompirja in sladkorne pese.

Novi vodja poljske nacionalne unije. — Polkovnik Koc, vodja poljske nacionalne unije ali združitve, je odstopil iz zdrav-

stvenih ozirov. Nasledil ga je 50 letni general Stanislav Skwarczinski, ki je znanizza bojev za poljsko samostojnost, med svetovno vojno je bil legionar in se je po prevratu odlikoval v bojih proti ruskim boljševikom, ki so hoteli preplaviti komaj osvobojeno Poljsko.

Novi krediti za pomorsko oborožitev Francije. Francoska vlada je odobrila naknadne kredite v višini pol milijarde frankov za izpopolnitve francoske vojne mornarice. Izven že določenega programa in odobrenih kreditov bodo zgradili še eno križarko, šest torpedovk, dve matični ladji za letala in pet podmornic. Razen tega bo v kratkem določen še dodatni gradbeni program, ki bo izvršen do konca leta.

Druga vlada francoske ljudske fronte odstopila. Druga vlada francoske ljudske fronte, kateri je predsedoval radikal Chautemps, je odstopila 14. januarja. Krizo so izvzvali komunisti, ki so silovito napadali finančno ter gospodarsko politiko vlade in so zahtevali uvedbo državrega nadzorstva nad denarnim prometom. Očitali so vladu, da drži v delavskih sporih z delodajalcem in da nastopa proti levičarskim delavskim organizacijam. Vlada je zahtevala od parlamenta zaupnico za svoje nadaljnje delo v dosedanjem smislu. Vladi je šlo za zagotovitev svobodnega denarnega prometa, za mir med delavci in delodajalcem in za jamstvo republikanskih političnih in državljanških svobščin. Zbornica je odklonila zaupnico s 372 proti 124 glasovom. Koj za tem je umaknila socialistična skupina v ljudski fronti z Blumom na čelu svoje poslanke iz vlade, nakar je odstopil Chautemps s celokupno vlado. Predsednik republike Lebrun je ostavko vlade sprejel.

Irska in Anglija sta pričeli pogajanja. Poročali smo že, da je uveljavila Irska novo ustavo in se proglašila za povsem neodvisno državo. Dne 17. januarja so pričela med Irsko in Anglijo pogajanja glede ureditve gospodarskih odnošajev med obe ma državama, ker Irska kljub politični neodvisnosti brez angleškega trga ne more živeti. Angliji je potrebno irsko prijateljstvo iz vojaških razlogov. Irsko odposlanstvo vodi za ta pogajanja sam predsednik de Valera, v imenu Anglije pa se pogaja predsednik vlade Chamberlain.

Zadnji važnejši dogodki v sovjetski Rusiji. »Novoizvoljeni« sovjetski parlament se je sestal prvič v Moskvi 12. januarja. Vrhovni sovjetski svet ali parlament je obravnaval finančni in gospodarski načrt za leto 1938. Dalje načrt nove petletke za razdobje 1938–1943 in proračun za 1938. Dasiravno bo ostala tudi zanaprej sedanja vlada pod vodstvom Molotova, bo vrhovni svet nanovo zasedel nekatera izpraznjena mesta ljudskih komisarjev. — Po vsej Rusiji so pričeli na vso moč preganjati škofe in duhovštino na pritisk organizacije brezbožnikov. Aretirane dušne pastirje dolžijo po starci navadi, da so agenti neke inozemske trockistične organizacije, sovražniki države, izdajalci in špioni. Med aretiranimi so med drugimi: moskovski metropolit Vizarijon, bivši vodja tako zvané žive cerkve metropolit Vitalij, nadškof Pitirim ter škofi Purlevski, Vetluški in Maslevski. Na pristojnih mestih trde, da je v zaroto pravoslavne duhovštine proti državi zapleten tudi metropolit Sergej, sedanji ruski patriarch.

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

Novice iz španske državljaške vojne

Bilanca dosedanjih bojev pri Teruelu

Strahoviti boji za Teruel in okolico so zahtevali dosedaj 60.000 žrtev in od teh je 25.000 mrljev. V silnih bojih v okolici mesta so zgubile Francove čete 15.000 mož brez ozira na mrtve ter ranjene, katerih je zelo veliko. Rdeči doslej še niso javili svojih izgub. Fronta nacionalistov pri Teruelu je oddaljena radi v zadnji številki »Slov. gospodarja« omenjenih uspehov rdečih 1 km od mesta. Nacionalisti obvladajo s svojih višinskih postojank celotno mesto. Francove čete so tudi v posesti hriba Monte Celada, kateri nadkrije vso okolico. Nacionalisti so tako utrdili svoje postojanke po hribih, da so nezavzetne in so bili doslej z lahkoto odbiti vsi napadi rdečih čet.

Dve hudi eksploziji in pomanjkanje kruha v Madridu

Dne 10. januarja doživeli v Madridu iz nepojasnjene vzroka eksplozijo, katera je porušila osem skupin hiš in je bilo ubitih sto ljudi.

Druga eksplozija je nastala 12. januarja v nekem rovu podzemne železnice, ki je služil za skladišče razstreliva. V zrak so zletele zopet cele skupine hiš. Števila žrtev druge eksplozije rdeči še niso objavili.

Španska prestolica Madrid, ki je v rdečih rokah, je v hudih stiskah, ker so radi visokega snega onemogočene prometne zveze iz zaledja v mesto. Vsakdanji obrok kruha 200 gramov so znižali na polovico,

dokler ne dospejo težko pričakovane in obljubljene zaloge žita.

Zopet pojav neznane podmornice

Pred nedavnim so strašile po Sredozemskem morju in po vodah krog Španije skrivnostne podmornice, katere so napadale ladje, ki so bile na potu z raznim vojnim materialom iz Črnega morja in last sovjetske Rusije. Zagonetne podmornice so se skrile, odkar vrši nadzorstvo angleško in francosko vojno brodovje. Po veste iz Pariza od 12. januarja je neznana torpedovka dvakrat torpedirala v bližini rdeče Valencije holandski parnik »Hansas Holland«, ki se je potopil. Podmornica se je po torpediranju pogreznila pod morsko gladino in odplula neznano kam.

Preveliki stroški za odstranitev prostovoljev iz Španije

V Londonu je začel zopet zasedati odbor za nevmešavanje v španske zadeve. Ta odbor je ugotovil 12. januarja, da bi znali stroški za odstranitev prostovoljev iz Španije 400.000 funтов šterlingov. Za frontami bi morali zgraditi velika taborišča, v katerih bi zbrali prostovolje v skupinah po dva do tri tisoč mož. Na ta način zbrane prostovolje bi morali hrani najmanj dva tedna, preden bi jih lahko vkrcali na ladje in jih razvozili v razne države, iz katerih so se natepli v Španijo. Zadeva z odstranitvijo prostovoljev je na mrtvi točki radi prevelikih izdatkov za odvoz.

Japonsko-kitajska vojna

Kitajska zmaga na severu

V zadnjih dneh so se vršili med Japonci in Kitajci hudi boji krog Hangčova, ki leži 120 milj južno od Šangaja, ter vzdolž železniške proge Tiencin—Pukov. Kitajci so zmagali v bitki za mesto Cining. S to zmagou je onemogočen Japoncem pritisk na železniško progo med Ciningom in Lunghajem. Iz tega severnega odseka preganjajo zmagoviti Kitajci Japonce proti Tungčangu.

Druga kitajska armada, katero so nameravali Japonci obkloti pri mestu Tenhsii, je prebila japonski obroč in prešla v zmagovito protofenzivo. Te kitajske čete hudo ogrožajo japonske postojanke vzdolž železniške proge Tiencin—Pukov.

S seje japonskega državnega sveta

Zadnjič smo poročali, da je zboroval zadnje dni v Tokio pod predsedstvom ja-

ponskega cesarja ali mikada tekom zadnjih 70 let državni svet četrtrič. Državni svet je potrdil vse sklepe vlade, ki streme za tem, da se popolnoma zatre na Kitajskem protijaponski režim maršala Čankajšeka. Zaenkrat bo odposlan Čankajšeku ultimat s pozivom, da nemudoma sprejme japonske mirovne pogoje, ki so mu bili sporočeni že lani v decembru. Ako bi maršal ta ultimat odbil, bo storila Japonska vse, da bo zginilo ter bo zabrisano vse, kar še drži s Čankajšekom in ne ga oklepa.

Da bo Japonska dosegla svoje cilje na Kitajskem, je sklenil državni svet, da se podaljša kadrovski rok za vojake od 18 na 24 mesecev, za rezervne častnike pa od enega na dve leti. Sklenjena je bila mobilizacija nadaljnjih petih letnikov rezervistov. Sprejeti so bili sklepi finančnega značaja, ki naj omogočijo financiranje vojne na Kitajskem.

Po katoliškem svetu

Hema — svetnica. Papež Pij XI. je dne 5. januarja naročil prefektu kongregacije sv. obredov kardinalu Laurentiju, naj se izda odlok, s katerim se prizna češčenje blažene Heme ter se ji hkrat uodeli naslov svetnice. Tako se je končal razvoj češčenja grofice Heme, ki se je začel med ljudstvom takoj po njeni smrti (leta 1045) ter je trajal 893 let. Cerkvena oblast je to češčenje izpočetka samo kot zasebno dovolila, v 14. stoletju je bilo že dopuščeno cerkveno češčenje s cerkvenim praznikom in posebnim mašnim obrazcem. Leta 1466/67 se je celo vršil proces proglasitve za svetnico. Toda do odločitve sv. Apostolske stolice ni prišlo več stoletij. Šele sedaj je cerkvena oblast uradno potrdila in priznala češčenje »svete Heme«, ki ga je ljudstvo vedno gojilo. Sveta Hema je bila slovenskega plemiškega rodu. V njenih žilih je tekla slovenska kri. Njen ded Svetopolk je dobil leta 898 od cesarja Arnulfa I. okrožje Breže na Koroškem z glavnim gradom Seliče ter tako postavil temelj rodbini Seliških ali Breških, ki je imela tudi izven Koroške velika posestva, zlasti v Pilštanju. Tukaj je bila Hema okoli leta 983 rojena od pilštanjskega grofa Engelberta in njegove soprote Tute. Porocila se je z Viljemom, mejnim grofom Štajnske krajine, ki je nekdaj segala od Ljubljane do Sotle in od Solčavskih planin in Boča do Gorjancev in do Kočevja. Viljem je tudi bil potomec domačega rodu. Njegov ded je bil Volkun (Valjhun), ki je imel razen koroških posestev tudi Rajhenburg v svoji posesti. Po smrti svojega moža in obeh sinov je grofica Hema kot zadnja svojega rodu porabila svoje veliko premoženje za dobre namene. Ustanovila je sloveči benediktinski samostan v Admontu na Zgornjem Štajerskem in ženski samostan v Krki na Koroškem. V ta samostan je tudi sama vstopila, sprejela redovno obleko ter dve leti na to (29. junija 1045) umrla v duhu svetosti. Leta 1174 so prenesli njen truplo s pokopališča v krško stolno cerkev ter ga položili na kraj, ki se je imenoval oltar blažene Heme. K njenemu grobu so ljudje, med njimi zlasti Slovenci, trumoma romali.

»Kralj beračev« umorjen. O božičnih praznikih je bil v Šangaju umorjen »kralj beračev« Lopahong. Iz zasede ga je ustrelil neki človek, in sicer iz narodno-političnih razlogov, ki so v zvezi s političnim položajem sedanjega, japonski oblasti pod-jarmiljenega Šangaja. Mož, ki ni v vsem svojem življenju nikomur nič zlega storil, marveč vsem samo dobrote delil, je padel kot žrtev sovraštva. Lopahong je bil rojen iz kitajske rodbine, ki je že od več rodom katoliška ter storila katolicizmu velike usluge. Ko je dovršil mladi Lopahong gimnazijo, se je odločil za pravno stroko ter za poklic advokata. Kmalu pa je advokaturo zapustil ter prestolil v industrijo. postal je vrhovni ravnatelj mestnih električnih in vodnih podjetij v Šangaju. Imel je lepe dohodke, ki pa je vse porabil za namene krščanske dobrodelnosti. Denar ni imel zanj drugega pomena, kakor da je sredstvo za izvrševanje del krščanske ljebežni. Ustvaril je več zavodov v prid bolnim in potrebnim, med njimi gostišče sv. Jožefa v Šangaju za 3000 ljudi; moder-

no bolnišnico v Šangaju z raznimi oddelki, ki tvorijo pravcato mesto; zavod za blazne, za katere se na Kitajskem prej nihče ni brigal; rokodelsko šolo za dečke brezdomce, ki jo vodijo salezijanci; zavetišče za stare in hirajoče, splošno gostišče itd. Lopahong je za svoje socialne ustanove porabil ogromno denarja; sam ga seveda ni imel toliko, pa ga je s svojo ljubeznivostjo znal pridobiti pri zasebnikih, bankah in mestnih občinah. Njegovo orjaško socialno delo je bilo obenem najbolj misijonsko delo, ki je vzbudilo katoliški veri in cerkvi mnogo pristašev in prijateljev. Neki jezuit je rekel: »Lopahong več dela in doseže ko 50 jezuitov.« Kako socialno in moralno je bilo njegovo mišljenje, dokazujejo razni dogodki iz njegovega življenja. V Šangaju se še danes prioveduje, kako je Lopahong pred leti se-

250.000 DIN — ČETRTI MILIJONA ZAVAROVALNIN

je dosedaj že izplačal »Slov. gospodar«. Previdni naročniki so plačali celoletno naročnino in ko jih je nesreča zadela, so bili hvaležni svoji previdnosti!

del v voz, v katerem so peljali nekega obsojenca na smrt; nesrečnež je govoril o Kristusu ter mu prisrčno prigovarjal, dokler se je spokoril. Kot mlajši mož je nekoč nekega gobavca, ki ga ni hotel noben kuli (delavec) peljati, vzel na rame ter ga nesel v svojo hišo, kjer je dalje časa zanj skrbel. Ljudje so ga častili kot svetnika. Sedaj je ta veliki Kitajec prejel bogato plačilo od Njega, ki je obljudil plačilo tudi za kozarec vode, ki se da potrebnuje bližnjemu. V zgodovini pa bo ime Lopahonga zabeleženo kot ime enega izmed največjih sodobnih vzornikov Katoliške akcije.

Iz drugih taborov

Trenja v Hrvatskem narodnem pokretu se pojavljajo vedno češče vsled precejsnjih nesoglasij, ki izvirajo iz različnih načel, zlasti iz različnega gledanja na svet in na življenje. Nekateri hrvatski narodni poslanci ne morejo ukrotiti svojih liberalno razdraženih živcev, ki jih hočejo pomiriti z napadi na duhovščino. Duhovščina odgovarja v časnikih in listih, ki so njej dostopni. Ostre besede zaidejo včasih v predale sušaške »Istine« in šibenškega »Katalika«, dveh tednikov, ki odločno zagovarjata katoliška načela, ki naj so medrodajna tudi za vse javno življenje. Prav čestokrat mora zagrebški katoliški dnevnik »Hrvatska straža« braniti katoliško stališče proti »Hrvatskemu dnevniku«, ki je vodilno glasilo bivše Hrvatske seljačke stranke, katero vodi dr. Maček, vodja vsega Hrvatskega narodnega pokreta. Na odločno in opetovanje vprašanje, kako sodi »Hrvatski dnevnik« o papeževih socialnih okrožnicah, ki razpravljajo o pravilni ureditvi človeške družbe, je ta list odgovoril izmikajoče, kakor ne sme vodilno politično glasilo kakega katoliškega naroda. Samoumevno je, da napada katoliško strugo med Hrvati zlasti liberalna »Nova riječ«, ki je glasilo bivše Samostalno-demokratske stranke. V številki 59. je ta list priobčil kot vzporeditev k »pokvarjeni go-spodici«, ki splošno straši med hrvatskimi kmeti, slike »pokvarjenega seljaka«. Za

»Novo riječ« je pokvarjeni seljak tisti, ki katoliško misli in živi. Proti takemu sramotenu katolicizmu se ni oglasil »Hrvatski dnevnik«, kakor bi bila njegova dolžnost, oglasila pa se je imenovana sušaška »Istina« z ostrom člankom, v katerem ugotavlja čuden molk »Hrvatskega dnevnika« napram »Novi riječi« in katerega tako-le zaključuje: »Pomniti moramo, da so samostalni demokratje možgani Kmečke demokratske koalicije (zveze nekdanje Radiceve in Pribičevičeve stranke), ker v Hrvatski seljački stranki ni hrvatske inteligeunce, katera je radi nekaterih oseb ostala v ozadju in ob strani. O tem pojavi v Kmečki demokratski koaliciji bomo obširnejše razpravljali in našim čitaljem raztolmačili, v katere vode bo kmalu zašel en del Hrvatskega narodnega pokreta, to je Hrvatska seljačka stranka.« »Istina« v isti številki (9. januarja) tudi omenja članek dr. Mačka v novoletni številki »Hrvatskega dnevnika« ter to-le priponinja: »V tem svojem prvem članku po dolgem času piše dr. Maček, da je Lav Tolstoj (znani ruski pisatelj) rekel: »če hočeš nad ljudmi vladati, jim moraš služiti.« Ako bi dr. Maček toliko bral evangelij, kolikor bere Tolstoja (kateri je mnogo pripomogel k sedanjemu mučeništvu ruskega naroda), bi opazil, da je isto rekel Jezus Kristus skoraj dva tisoč let pred Tolstojem.«

Novice

Osebne vesti

Najstarejša slovenska duhovnika umrla. Zadnjo nedeljo, 16. januarja, je poklical Gospod k sebi najstarejša slovenska duhovnika. V Št. Vidu pri Vipavi je umrl v starosti 98 let g. Matej Rebolj, upokojeni župnik in biseromašnik tržaške škofije. Rajni se je rodil v Kranju 1840 in je bil posvečen v mašnika leta 1869. Služboval je 53 let kot istrski dušni pastir. — V Prečni pri Novem mestu je umrl zadnjo nedeljo biseromašnik Anton Šmidovnik, v 86. letu starosti in v 61. letu duhovni-

štva. Rodil se je leta 1852 v Tunicah in je kot dušni pastir v ljubljanski škofiji 50 let vodil župnijo Prečna. Blagopokojnima najstarejšima slovenskima duhovnikoma bodi Vsemogočni obilen plačnik!

Duhovniške vesti. Za duhovnega svetovalca sta imenovana gg. Ivan Jerič, dekan in župnik v Turnišču, in Jožef Krantz, dekan in župnik v Tišini. — Za dekanate so imenovani gg.: Janez Hornbök, duh. sveťovalec in župnik v Mežici, za dekanijo Mežiška dolina; Matija Munda, prost., dek. upravitelj in župnik v Dravogradu, in Gregorij Potokar, duh. sveťovalec, dek. uprav-

vitelj in župnik pri Sv. Martinu pri Šaleku. G. Mateju Riepl, konz. svetovalcu, dekanu in župniku na Prevaljah, se določi naslov: emeritirani dekan. — Nastavljen je bil za kaplana v Laporju p. Mansvet Koren, duhovnik kapucinskega reda v Studencih pri Mariboru. — Odpovedal se je župniji Dobrovnik v Prekmurju tamoznji g. župnik Štefan Lejko.

Nesreča

Prometna nesreča. Dne 13. januarja se je zvečer zgodila na državni cesti med Hočami pri Mariboru in Slivnico huda prometna nesreča. Štefan Sušec, 25 letni posestnik sin iz Orebove vasi, se je peljal na kolesu iz Maribora proti domu. Tako za Hočami se mu je pripeljal nasproti voz. V tem trenutku se je pojavil na istem mestu avto tako, da si kolesar trenutno ni znal pomagati. Mesto da bi bil zapeljal v obcestni jarek, je zadel od strani z glavo ob šipo na vratih avtomobila in jo je razbil. Sušec se je obrezal po vsem obrazu in ima prebito lobanjo. Šofer ga je koj naložil in odpeljal v mariborsko bolnišnico.

Pri smučanju si zlomil nogo. Oton Früh-auf, sin mesarja v Dravogradu, si je pri smučanju zlomil levo nogo.

Otrok si zlomil tilnik pri padcu z ležišča. V Pangercah pri Cirkovcah na Dravskem polju prebiva posestnica Marija Tekavčič z dvema otrokoma v hišici. Dveletni Tinček je bolehal na kostni bolezni in radi tega mu je pripravila mati ležišče ob peči, da bi bilo otroku dovolj toplo. Ko se je vrnila te dni mati, ki je bila z doma po opravkih, je našla otroka na tleh mrtvega. Fantek je padel z ležišča na tla tako nesrečno, da si je zlomil tilnik.

Radi božjastnega napada utonila. V potoku Ličnica so našli utopljeno 13 letno Ano Verle iz Leviča pri Poljčanah. Dekle je bilo božjastno.

Smrtna nesreča na ledu. V Grlavi v Križevcih pri Ljutomeru je na posestvu Antona Makovec velika mlaka, ki je zamrz-

SE VES JANUAR!

Svojim prijateljem, širiteljem našega tiska, tudi društvom in organizacijam sporočamo, da je še ves januar čas za agitacijo! Seveda je prav, da čimprej pošljete nove naročnike, da dobijo list takoj!

nila. Vaški fantje, med katerimi je bil tudi 24 letni posestnik sin Alojz Marinič, so si napravili na sredini leda nekak vrtljak ali »ringelšpil« na ta način, da so uporabili za sedeže sanke. Nekateri so sedeli na sankah, drugi so vrteli vrtljak. Marinič je bil med poganjači. Skušal je zgrabiti sanke, ko je bila naprava v polnem pogonu. Pri tem poskusu ga je zgrabila vrv in ga je pognala s tako silo po ledu, da je obležal mrtev s prebito lobanjou.

Slamoreznica mu je odrezala prste. Na Zgornji Ročici, Sv. Ana v Slovenskih goricah, se je hudo ponesrečil posestnik Lehner Franc. Omenjeni posestnik ima slamoreznicu na pogon na gepel. Ko je bil omenjeni posestnik zaposlen pri slamoreznici pri rezanju krme, ga je ta po nesrečnem naključju zgrabila za levo roko in mu je pričelo kolesje vleči roko v rezilo, ki mu je odrezalo vse prste in roko močno zmečkalo. Močno poškodovanega kmeta so prepeljali v mariborsko bolnišnico. Lehnerjevo stanje je zelo nevarno.

Požar. Iz Vitanja poročajo: V Sp. Dolču je izbruhnih ogenj na nepojasnjenu način v hiši posestnice Terezije Jeseničnik in se je razširil na žago, katero so pa gascilci oteli.

Delavec se smrtnonevarno opekel. V javorniških obratih na Jesenicah se je pri delu pri peči, iz katere teže žlindra, smrtnonevarno opekel delavec, ki je Nemec. Ko je delavec hotel lukanjo, iz katere je iztekla žlindra, zopet zamašiti, se je lopata samo malo dotaknila žlindre v ponvi in nastala je eksplozija, ki je vrgla ogenj v delavca,

da je pričel goreti. Poškodbe so smrtnonevarne.

Radi poledice trčila avto in avtobus. Na velikem klancu pod Kranjem sta trčila radi poledice tovorni avto g. Kovača iz Tržiča, ki je pripeljal po cesti iz Kranja, in Goričanov avtobus, ki vozi iz Ljubljane. Avtobus se je pri trčenju tako pokvaril, da znaša škoda 12 jurjev.

Delavec padel z električnim drogom in se hudo poškodoval. V Sadinji vasi v občini Dobrunje pri Ljubljani so napeljevali električni vod. Jože Podržaj, 20 letni delavec iz Ponove vasi pri Grosupljem, je splezal na električni drog, ki se je podrl z delavcem vred. Podržaj si je pri padcu zlomil nogo in dobil hude notranje poškodbe. Poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

75 letnega starčka našli mrtvega. Miha Košir, drvar iz Hrastniške grabe pri Škofji Loki, je dosegel starost 75 let in je bil radi pomanjkanja in mraza precej oslabljen. Pred dnevi si je poiskal nočno ležišče v neki bajti v Hrasnici in zaspal. Zjutraj, ko so mu prinesli mleko, so ga našli mrtvega. Ponoči je zdrknil s klopi na tla in v občini oslabelosti ter premraženju ga je resila smrt trpljenja.

Ameriško veliko letalo ponesrečilo. Veliko letalo »Samoa Clipper«, last vseameriške Airway Co., se je radi napake v motorju vnelo in padlo v morje pri Pago otoku 14. januarja. V letalu je bil kapitan in posadka. Smrtno ponesrečilo je vseh sedem ljudi. Brzi čoln ameriške vojne oblasti je našel na morju samo še zgorele preostanke zračnega velikana, ki je oskrboval osebni promet med zapadno obalo Združenih ameriških držav in med Novo Zelandijo.

Razne novice

Vzdrževanje cest v ptujskem okraju. — Cestni odbor za okraj Ptuj je imel zadnje dni pod predsedstvom ptujskega župana dr. A. Remca sejo, na kateri je bil spre

Nekaj številk

Znanstveniki pravijo, da je v naši zemlji še 7400 milijard ton premoga na razpolago. — Vsako leto se te zaloge zmanjšajo samo za 1500 milijonov ton. — Nafte je v zemlji 6150 milijard ton, a iz vseh petrolejskih najdišč se na leto izčrpa samo 184 milijonov ton. Po vsem tem bi imeli na svetu še za pet tisoč let premoga, a nafte še za 33.000 let. — Vodne sile, reke in slapi, imajo tako moč, da bi nam na leto dajale v električnih centralah pol milijarde konjskih sil. Zdaj izkoristimo na leto samo 33 milijonov konjskih sil. — Sonce daje zemlji 150.000 krat več toplotne energije kot jo daje ves premog, ki ga ruderji na vsem svetu izkopljajo. Če bi mogli, na primer izkoristiti samo

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Haložanu je tekla kri iz ust, bil je nezavesten in je dajal komaj z votlim grgranjem znake, da mu še niso čisto izbrcali duše Cirkovčani v gostilniški sobi.

Dobrodušni Gašper je odnesel hudo poškodovanega za škedenj. Zbral je krog sebe svoje sinove ter dve hčerki. Otroci so ubogali očeta in so spravili v noč ranjenega na svoj skromni dom v Rošnji. Položili so ga na posteljo, ga razpravili, mu obvezali rane in omakali glavo, dokler ni odpril oči in oznanil s hvaležnim pogledom, da se zaveda oskrbe pri dobrih ljudeh.

Fotograf in ponarejevalec

Potočnikovi so tako vestno skrbeli za slikarja, da se je izlizal primeroma kmalu. Kakor hitro je zapustil posteljo, se je že tudi upal ven na sonce, ki ga je čisto pocelilo še na znotraj. Sicer zgovorni Haložan je bil na Potočnikovem domu prav redkih besed. Domačim je zatrjeval, da se jim bo skazal hvaležnega, ker zna nekaj več kakor slikati kmečke sobe in pleskati stare križe.

Stari Potočnik in njegovi odrasli sinovi so kar žareli radovednosti, kaj neki jim hoče dati uboga haloška para, ko nima ničesar drugega ko z barvami pocokani ceker, par ravnih, čopičev, nekaj piskrčkov za barve ter vedno skrbno zaklenjeno črno škatlo, katero čuva liki punčico v svojem očesu in je še ni odpril vpričo drugih.

Moškemu spolu na neznatni Potočnikovini je bil slikarček ljub in drag. Mati in gospodinja Potočnica je bila večkrat napram možu Gašperju mnenja, da je prišepala ter se prikradla z Draškom iz Leskovca pod Potočnikovo streho nesreča. Njej se je že tolikokrat sanjalo o kalni vodi, ki zaliva ter ogroža njihovo domačijo. Gašper se je smejal ženskemu praznoverju in bil prepričan v dno duše, da tujec ne bo pobegnil od hiše kakor pes s fureža.

In res! Lepega dne je odklenil čisto poceljeni Draša črno škatlo. Potegnil in privlekel je iz nje napravo, kakršne Potočnikovi še niso videli. Razvrstil je vso Potočnikovo družino pred hišo. Postavil se je pred razporedene z zabočkom na stojaju, parkrat mahnil z roko, se zahvalil in obljudil, da jim bo podaril čez par dni njihove obrazy in telesa na lepem papirju.

V noči je zastril okna na štibelec, prižgal leščerbo

jet proračun za finančno leto 1938/39. Predvideni izdatki znašajo 2,823.450 din, dohodki pa 1,960.755 din. Primanjkljaj obsega 862.695 din. K izdatkom bo prispevala banovina 1,607.783 din in železniška uprava 17.233 din. Iz cestnega fonda se bo uporabilo 137.739 din. Primanjkljaj se bo pokril z 22% doklado k direktnim davkom. Na zgoraj omenjeni seji je bilo sklenjeno, da bodo v bodočem letu sprejeti v seznam subvencioniranih cest občinske cestne zveze Mostje—Hlaponci in Sv. Bolfenk—Trnovska. Nekaterim občinam je bila nakazana podpora 10.957 din za vzdrževanje cest. Cestni odbor je oddal razna cestna dela v skupnem iznosu za 84.000 din. V bodočem letu je pričakovati znatno zboljšanje cest v ptujskem okraju.

Ljutomerski cestni odbor. V torek, dne 11. januarja se je vršila v Ljutomoru seja okrajnega cestnega odbora. Sejo je vodil načelnik odbora banovinski svetnik Alojz Štuhec. V proračunu za leto 1938/39 znašajo izdatki 1,350.296 din, primanjkljaj se krije s 15% cestno doklado na neposredne davke. Dohodki znašajo s temi dokladami vred 1,350.296 din. Za prihodnje proračunske leta so predvidena naslednja važna dela: poleg manjših preložitev raznih ovinkov se bo dokončala cesta Ljutomer—Štrigova. Ta cesta je zelo potrebna, ker veže veliko štrigovsko občino z ostalim okrajem. Nadalje so še v načrtu: preložitev Grabšinskega klanca, graditev banovinske ceste II. reda Sv. Jurij—Kraljevec, podvozna cesta Radenci in preložitev dovozne ceste k železniški postaji Gornja Radgona. Stroški za vsa ta važna dela v prihodnjem proračunskem letu so predvideni na 286.000 din. Proračunska debata je bila zelo živahna.

Velik divji maček ustreljen. V lovišču v Majšpergu je bil šest in pol kile težki divji maček ustreljen.

Ali ste si za dolge zimske večere že preskrbeli čtivo? Če ne, pojrite v prodajalne Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptiju

ter si kupite zelo lepe povesti: »A njega ni« (12 din), »Kraljica Ester« (10 din), »Pravica in usmiljenje« ter »S strelo in plinom« po 7 din. Vse povesti so zelo zanimive.

Koledar »Kmečke zvezne« razprodan! Ker je koledar »Kmečke zvezne« razprodan, prosimo, da nam ne pošljate denarja naprej, ker imate stroške z nakazilom in vrnitvijo denarja. Tisti pa, ki koledarjev niste mogli prodati, nam jih vrnite še ta teden, na vsak način pa pred 25. januarjem 1938! — *Tiskarna sv. Cirila.*

Sanatorij v Mariboru, Gospaska 49, tel. 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Hranilne knjižice se vzamejo v račun. Vodja sanatorija specialist za kirurgijo Dr. Černič. 964

Obžalovanja vredni slučaji

Izsledeni in prijeti tatovi. Mariborsku avtoprevozniku Jerebu je bilo v presledkih pokradenega blaga za 20.000 din. Blago je bilo namenjeno za zagrebške trgovce. Policija je sedaj izsledila tatove.

Prijeti konjski tatovi. Orožniki v Studencih pri Mariboru so zaprli štiri tate iz Zg. Radvanja, ki so ukradli štiri konje in štiri voze v skupni vrednosti več tisoč dinarjev. Ukradeno je bilo prodano v Zagreb.

Vlomilec in tat na smučeh. V Vratah pri Muti se je nekdo splazil v stanovanjsko sobo posestnika Ivana Okrogelnika. Prvič je sunil 880 din. Drugi dan 320 din. Ko je stopila tretji večer v sobo domača hčerka, je opazila neznanega moškega, ki je stikal po omari. Skušala je obdržati lopova, pa se je iztrgal, skočil skozi okno, si pritrdir smuči in se odreljal v noč. V tretje je bil Okrogelnik okraden za 600 din.

Napad. V Sp. Volovleku pri Ptiju je postal žrtev divjaškega napada Ignac Repič, 25 letni delavec. S hudimi zabodljaji v hrbot in po obrazu se je zatekel po zdravniško pomoč v ptujsko bolnišnico.

Po več mesecih pojasnjena tatvina. Lani 11. maja popoldne se je nekdo potegnil v

z rdečim cilindrom ter nekaj izpiral. Drugi dan je steklo osušil in že se niso mogli Potočnikovi načuditi, kako jih je Drašek resnično take, kakršni so, pričaral na papir.

Opisano je bila prva fotografija v Potočnikovi hiši. Vsi so zazijali od začudenja, le mati je trdila, da je takole slikanje na hitro roko v zvezi s samim bognasvaruj!

Gašper se ni zmenil prav nič za gospodinjino opazko. Haložan je celo fotografiral vsakega člena družine posamič. Ko je imel vsak svojo sliko v molitveniku, je prosil Drašek gospodarja, naj mu posodi za nekaj dni desetak, katerega mu bo vrnil nepoškodovanega in če Bog da — s številnim spremstvom.

Hišni gospodar Gašper je bil uverjen, da je slikar pravi čarodej in mu je oskrbel bankovec. Po izročitvi denarja je moral gospodar obljudbiti za vso hišo slikarju, da ga bodo pustili dober teden čisto pri miru v svoji čumnati. Po enem tednu se bo lahko prepričal in gledal Gašper na lastne oči, kakemu dobrotniku je izkazal samarijansko usmiljenje.

Gospodar je verjel ter storil, kar mu je velel tujec. Po zagotovljenih dneh je imel nazaj desetak z oblubo, da sledi nagrada za gostoljubje v nadaljnih štirih dneh.

Drašek je bil mož-beseda. V napovedanem času je stisnil Gašperju v roke šop čisto novih desetakov, ki so bili za las enaki onemu, kateri se je mudil par dni pri slikarju na posodi. Oče je strmel, gledal debelo in nikakor ni mogel verjeti, da bi naj bila njegova last tolika vsota. Haložan je potegnil starega za seboj v zastrti štiberc. Mož sta se pogovarjala dolgo za zaprtimi vrati. Ko je stopil kočar Gašper v beli dan, je bil spremenjen v obraz. Počutil se je srečnega in silno močnega. Velel je ženi postreči tuju z vsem, kar premore za enkrat še revni Potočnikov dom.

Prvi ponarejevalčev učenec

Andrej Hvalec iz Leskovca je ostal še dalje časa pri Potočnikovih. Pogostokrat je prihajal in se vračal ob vsakem času. Kod je hodil in kje se je mudil, ni znal nikdo. Stalno se je preselil z vso svojo ropotijo v štiberc, katerega je tako skrbno zaklepal, da ni smel nikdo niti pri oknu vanj pokukati. Le tunintam je stopil z vedno bolj zagonetnim slikarjem v skrivnostno izbico oče Gašper. Z njim sta imela daljše razgovore, o katerih ni črhnili stari dalje časa nikomur niti besedice.

(Dalje prihodnjič)

NE POZABITE NA SLOMŠEK!

Mariborski vladika g. knezoškof dr. Ivan Tomažič je na novega leta dan izjavil, da bo najbrže letos mogoče že poslati v Rim celotni spis za beatifikacijo Slomšeka. Ne pozabimo, da imamo list, ki nas stalno obvešča o vsem delu za Slomšeka in da bi bilo zelo prav, ako bi ga imela vsaka hiša, posebno še, ker stane samo 15 din celoletno. To je list »Kraljestvo božje« in se naroča v upravi v Mariboru, Koroška cesta 5.

stanovanje blagajničarke Marije Köstl na trgu kralja Aleksandra v Celju. Iz zaklenjene omare in miznega predala je ukral 2500 din gotovine, zlato žensko uro, zlato zapestnico, pet prstanov, nekaj avstrijskih zlatnikov in več srebrnine v skupni vrednosti 6000 din. Po dolgem pozvedovanju je dognala celjska policija, da je v zagrebški zastavljalnici založen del Köstlovi pokradene zlatnine. Na podlagi te ugotovitve je bila te dni aretirana v Gaberju pri Celju postrežnica Marija K., ki je priznala tatvino in vrnila nekaj izmaknjene zlatnine. Aretirana in sodišču predana je imela najbrž pomočnika, katerega doslej še ni izdala.

Slovenski inženjer podlegel poškodbam napadalcev. Adolf Peklar, 30 letni rudniški inženjer in doma z Jesenic, je bil že dve leti uslužben pri angleški družbi, ki izkorističa naše rudnike na Kosovem in na Kopacniku. V Belem brdu sta napadla dne 7. januarja Peklarja rudarja Ivan Novakovič, doma iz Črne gore, in Jovan Majkovič iz Bosne, ko je šel i svojega stanovanja proti rudniku. Zadala sta mu z noži več zabodljajev v trebuš, prsa in glavo. V nezavesti in v krvi sta ga pustila na tleh in sta zbežala v planine. Hugo ranjenega inženjerja so našli drugi rudarji. Ranjeni je bil z žično železnico odpremljen v Kosovsko Mitrovico in od tam v bolnišnico v Beograd, kjer je 12. januarja podlegel pre-

tisto množino sončne topote, ki jo sonce pošilja nad Švico, bi imeli dovolj sile za pogon vseh električnih naprav in tovarn, vozil in ladij na vsem svetu.

Sladkor ga je uničil. Neki delavec je v Varšavi v družbi svojih priateljev stavljal, da pojte tri in pol kilogramov sladkorja, ne da bi se ustavil. Stavili so za 60 zlotov. Nekoliko dni pozneje so se spet zbrali. Delavec je v resnici pospravil toliko množino sladkorja, pri čemer je pil tudi mnogo vode. Kmalu potem, ko so mu izročili 60 zlotov, pa mu je postal slabo. Spravili so ga v bolnišnico, kjer so mu zdravniki izprali želodec. Bilo pa je že prepozno. Mož je še isti dan umrl.

KMEČKE ŽENE SO PONOSNE NA SVOJ LIST »KMEČKA ŽENA«

Lani je začel izhajati in že se prikupil tako, da ima lepo število naročnic. Z novim letom pa postane ta list tudi glasilo ženske Kmečke zveze. Zato vse slovenske gospodinje in dekleta: brez tega lista v tem letu ne smete biti! Prištedite kjer koli morete 20 din in ga boste imele vse leto! Pišite po prvo številko na ogled v Maribor, Koroška cesta 5.

hudim poškodbam. Prvo Peklarjevo službeno mesto je bilo v državnem rudniku v Zabukovci pri Celju, kjer se ga tamošnji rudarji sigurno spominjajo.

Slovenska Krajina

Sobota. Na delavskem domu je visela te dni črna zastava. Umrl je nenadoma zadet od srčne kapi Kranjec Ivan, zastopnik francoskega društva za naše izseljence v Franciji. Pokojni se je mudil na dopustu pri svojem nečaku v Lučah v Savinjski dolini. Na poroki svojega nečaka je bil še prav dobro razpoložen. V četrtek ob treh popoldne pa ga je zadela kap in je bil takoj mrtev. Pokojni je bil doma v Istri, k nam je prišel takoj po prevratu in služboval dolgo časa kot komandir orožniške postaje v Bogojini in na Cankovi. Službo na Borzi dela je opravljal od leta 1930. Naši ljudje so ga vsi dobro poznali, saj so imeli veliko dela pri rem vsi, ki so hodili s trebuhom za kruhom v Francijo. Zapušča ženo v Soboti. Vdovi naše žalje, njemu pa naj sveti večna luč!

Sobota. V okrilju našega Prosvetnega društva smo osnovali tudi dekliški odsek, ki šteje nad 70 članic. Odsek bo deloval med članicami s predavanji, telovadbo in dekliškimi igrami. Z velikim veseljem so se oprijela naša dekleta dela in upamo, da bodo tudi dekleta v našem društvu imela veliko prilike za izobrazbo, telovadbo in zabavo.

Rakičan. Na kmetijski šoli v Rakičanu se vrši kmetijski tečaj za naše mlade kmetovalce. Tečaj obiskuje 27 kmetov in kmečkih sinov. Se vsi prav dobro počutijo in pazno sledijo zanimivemu pouku. Tudi predavatelji so zadovoljni z njimi. Drugi tečaj se bo začel 9. februarja, za katerega se je že tudi prijavilo 26 udeležencev. Zelo potrebeni so tudi našim ljudem taki tečaji, da bolj vzljubijo domačo hišo in zemljo in ne bodo tako silili v tujino.

Sv. Sebeščan. Zdaj po žrebanju lahko povemo, da smo bili dostikrat zelo razočarani. Društva, ki že imajo domove in se smatrajo kot najbolj delavna, naših sreč sploh niso razprodajala, ampak so nam jih nedotaknjene vrnili. In zgodilo se je, da je kak zasebnik iz take župnije prosil od nas srečke, češ, da jih pri njih ne more dobiti. Imena so na razpolago! Čudili smo se tudi tistim društvom, ki so že imela loterijo in se dosti sreč razprodalo pri nas, pa so sedaj naše srečke zavrgli. Priznati moramo, da smo bili še najbolj razočarani pri nas v Slovenski krajini. Velike naše župnije s 4000–10.000 župljanov so nam razprodale (društva) 3 do 15 sreč ali pa sploh nič. Ne vemo, kaj je igralo vlogo pri tem? Nekaj naših župnij, oziroma društva se je pa potrudilo, tako n. pr. Hotiza, Dobrovnik, Bogojina, Martjanci, Cankova, Turnišče, Sobota. V naši mali župniji smo pa prodali nad tri tisoč sreč. Res, požrtvovalnost! Zahvalo smo dolžni vnetemu širitelju »Slov. gospodarja« na Srednji Bistrici g. Wagner Štefanu, ki nam je na Bistrice razprodal 150 sreč in

tako vsem dokazal, da bi se srečke lahko razprodale, če bi se le ldo potrudil. — Smo z uspehom vseeno zadovoljni in vas že sedaj vabimo na blagoslovitev našega društvenega doma. Če nam bo Bog pomagal, bomo aprila že začeli z izidavo.

Sv. Sebeščan. Pravici je zadoščeno. Sedež občine Mačkovci je prenešen k nam. Vsi pravico-ljubni ljudje se tega veselijo. Drugi se zopet bojijo bližine katoliške cerkve in delajo na vse pretege, da bi bil sedež kjer koli, samo pri cerkvi ne. Kako ste malenččni!

odkar se je priženil pred 36 leti k Petrovičevi hiši, zvest naročnik »Slov. gospodarja«. Pokojni je bil zgleden družinski oče in mož ter zapuščen in štiri že preskrbljene otroke. Izredno lepo število udeležencev pogreba je viden dokaz, kako priljubljen in spoštovan je bil od vseh. Ohranili ga bomo v prijaznem spominu! — Žalujočim naše sožalje!

Noršinci pri Ljutomeru. V nedeljo 3. januarja je umrla nagle smrtna žena in posestnica Otilija Brunčič, rojena Slavič iz Noršinec. Dopolnila je najlepšo dobo življenja 38 let. Delovala je 13 let kot gospodinja na kmečkem domu ter bila navdušena za napredek in procvit gospodarstva na kmečki gradi. Pokojna je bila dobra žena in krščanska mati svojih otrok, od katerih je zapustila mladoletno hčerko, ker je sin podlegel leta 1932 operaciji slepiča. Pogreba rajne se je udeležilo veliko število ljudi ter domača gasilska četa, ki ji je izkazala zadnjo čast. Za njena dobra dela naj ji bo Bog plačnik — žalujočemu možu, hčerki, bratu in rodbini naše sožalje!

Rečica ob Savinji. Tukaj smo položili k večnemu počitku Marijo Jeraj, rojeno Petrin in po domače Praznikovo mamo. Rajni je umrl pred 24 leti mož in jo ostavil samo z majhno deco. Delavna ter skrbna gospodinja in vzor matere je s svojo pridnostjo in z božjo pomočjo ohranila dom in svojih otrok ni samo krščansko vzgojila, ampak jih je v težavnih časih doštudirala. Sin Jože je doktor bogoslovja in profesor na marioborski bogoslovni. Sin France je vojni kurat, najmlajša hčerka je pa učiteljica. Preskrbljeni so tudi ostali otroci. Praznikova mama je uživala zadnja leta svojega trudapolnega življenja največje in zasluzeno veselje v krogu svojih otrok. Pogreb je dokazal njen ugled ter priljubljenost v domači župniji in pri sosednih. Zadnjo pot je posodilo blagi mami 14 duhovnikov, gasilska četa z zastavo, Marijina družba mater z zastavo in do 800 pogrebcev. Pogrebne obrede je opravil domači g. župnik, ki se je tudi ganljivo poslovil od nezabne mamice in se je vsem zahvalil za tako številno zadnje spremstvo. Pravi krščanski materi poplačaj Vsemogočni vesnjen trud in trpljenje z večnim veseljem nad zvezdami — preostalim naše sožalje!

Gaberce pri Rogaški Slatini. Zatisnil je svoje trudne oči po dvemeseci hudi bolezni skrbni in spoštovanji Franc Drofenik, posestnik v Gabercu. Rajni je bil dolgo vrsto let zvest naročnik »Slov. gospodarja«. Še v bolezni, dokler so mu moči dopuščale, mu je bil v veliko razvedrilo. Počivaj v miru, dragi Franček — družini naše sožalje!

Društvene vesti

Sv. Peter pri Mariboru. Prvo nedeljo v februarju, to je 6., se vrši po večernicah v samostanski šoli običajni mesečni sestanek prosvetnega društva. Na dnevnom redu je zanimivo predavanje, h kateremu so vabljeni vsi šentpeterčani.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Katol. prosvetno društvo »Zarja« ima svoj redni občni zbor v nedeljo 23. januarja ob treh popoldne (po večernicah) v dvorani Narodnega doma v Sv. Lenartu. Na občni zbor so vabljeni vsi člani društva in tudi prijatelji. Ker za vsako faro pomeni občni zbor društva nekak farni parlament, zato le vsi polnoštevilno na občni zbor, da pregledamo sedanje in se navdušimo za bodoče delo! Po občnem zboru bo igra »Žrtev spovedne molčenosti«.

Sv. Anton v Slov. goricah. Prosvetno društvo ponovi na antonjevško nedeljo, 23. januarja, ob treh popoldne v Društvenem domu lepo in počučno igro v petih dejanjih »Pozna pomlad«. Vabite se vsi Antonjovčani, stari in mladi, kakor tudi sosedje, da se te prireditve gotovo udeležite!

Gornja Radgona. V nedeljo 23. januarja se vrši po večernicah občni zbor Prosvetnega društva v posojilniški dvorani. Prosvetno delo v Gornji Radgoni je zelo razgibano na vseh področjih. V zadnjem času se je zelo živahno razgibal poleg fantovskega odseka naračnja, ki ima redne tedenske sestanke s župnikom predavanji in telovadbo. Vse člane in prijatelje naše društva vabimo, da se občnega zborna polnostevilno udeleži.

Ormož. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo 23. januarja ob pol starih popoldne v Kletarski dvorani ljudsko igro v petih dejanjih »Guzaj«. Igra, ki je zelo napeta, je povzeta po znani povesti z istim naslovom, ki je svojčas izhajala v »Slov. gospodarju«.

Braslovče. Katoliško prosvetno društvo Orlavas uprizori v nedeljo 23. januarja ob treh popoldne v društveni dvorani lepo Medvedovo domo »Črnošolec« v petih dejanjih. Vabimo vas, da pridete!

Dopisi

Prevalje. V minulem letu je bilo v naši župniji rojenih 73, med temi 39 dečkov in 34 dekle, nezakonskih je bilo 16. Umrlo je 64 ljudi; najvišjo starost je dosegla Neža Rauc, in sicer 97 let. Omenjeno je birmal škof Slomšek. Pod zakonski jarem je šlo 28 parov. — Leto 1937 Prevaljčanom ni bilo bogekaj naklonjeno. Pridelki so bili skrajno slabi. Les je sicer v ceni poskočil, vendar še ne do takše višine, da bi naš kmet mogel zadostiti vsem potrebam, ki jih ima. Brezposelnost ni prav nič pojnjala, le v poletnih mesecih je našlo zaposlitev nekaj delavcev v novih rudnikih, in to pri rudokopu na Lomu in v premogovniku na Holmecu. Pri premogovniku, ki je sedaj last Prometnega zavoda d. d. Ljubljana, je bilo odpuščeno vse delavstvo razen par, ki še v naprej vršijo raziskovalna dela, ki pa niso iz naših krajev. Pri obeh omenjenih rudnikih so izgledi dokaj dobrni, tako da je upati, da bo za spomlad našlo zaposlitev precej delavstva. Iz Leš so odšli v Francijo trije delavci, ki so bili tam sprejeti v delo. Nekaj jih pa še čaka, da bodo poklicani v Belgijo. Je pač žalosten dokaz, da morajo naši ljudje v tujino s trebuhom za kruhom in tako večati našo deseto banovino. Iz Prevalj v Dravograd se je preselil s 1. aprila sedež okrajnega glavarstva, vendar se sedaj čujejo vesti, da bo ukinjena tudi sodnija v Prevaljah, prav tako tudi v Marenbergu ter se

obe sodišči združita v Dravogradu. Pa kolikor smo poučeni od pristojnih strani, to najbrž ne bo resnica.

Sv. Križ nad Dravogradom. Preteklo leto je pri romarski cerkvi sv. Križa 32 gg. duhovnikov darovalo 202 sv. maši, opravilo 16 romarskih pridig in podelilo 5001 sv. obhajil. Skozi vse leto je vsak petek ob 9 ena ali več sv. maš, ob shodih pa so večje slovesnosti. Ob prvih petkih imamo še posebno pobožnost presv. Srca Jezusovega s sledičim sporedom: ob 8.30 se izpostavi Najsvetješi, nato sledi sv. maša, kratek nagovor z litanijsami, nato še ena slovesna sv. maša. Prijatelji in romarji sv. Križa, na svidenje!

Vuhred. G. Pavel Minarik, tukajšnji trgovec, je 15. januarja praznoval desetletnico častne službe predsednika cerkvenokonkurenčnega odbora. Pod njegovim predsedstvom se je izvršilo precej popravil pri cerkvi, pri župnišču in nov nadarbinski hlev. Sedaj pa ga še čaka eno veliko delo: postavitev mežnarije, ker imajo najeto stanovanje za cerkvenika samo še za tri leta. Ob desetletnici mu izrekamo za vso njegovo skrb prisrčni: Bog plačaj! — Cesta Vuhred-Ribnica na Pohorju. Vsled naraščajoče lesne industrije in lesnih trgovin v Vuhredu naraščata tudi vozovni in tovornoautomobilski promet na tej cesti. Radi tega velikega prometa že tudi cesta, ki je bila zgrajena za vozovni promet z volovsko vprego, ni več kes svoji nalogi. Nujno bi bilo potrebno to cesto izboljšati. Predlansko spomlad smo čitali v »Slovencu«, da je g. ban načrt za izboljšanje ceste že odobril. Sedaj s težavo čakamo, da bi se delo čimprej začelo.

Sv. Primož na Pohorju. S pomočjo banske uprave in CM družbe, lesnih in drugih trgovcev iz Vuženice in Slovenjgradca ter Maribora, kakor tudi nekaterih drugih dobrotnikov, zlasti še g. Antona Verčka iz Varaždina se je priredila na naši šoli lepa božičnica. Najprej so uprizorili šolarji ganljivo igro »Sirota Jerica« z dobrim uspehom. Zahvala gre v tem oziru predvsem gdčni Ledinikovi Ančki, ki se je veliko trudila z otroci in jih vadila. Nato je sledilo obdarovanje otrok. Izmed 92 šolarjev, kolikor jih šteje naša dvorazrednica, jih je prejelo nad 80 razne komade oblačil, tako 13 parov čevljev, storjenih hlačk in dekliških kril ter vesti, mnogo blaga za obleko, veliko komadov mila, darovanega od »Zlatoroga«, čepic, nogavic, zvezkov itd. Tudi vsak ostalih je prejel vsaj majhno darilce.

Mohamed Mahmoud, predsednik nove vlade v Egiptu.

Ada Lum, velika dobrotnica Šangaja. Imenovana vodi skrb za stotisoče, ki so bili v japonsko-kitajski vojni ob strehu in se potikajo v porušenem mestu brez hrane.

Anauda Mahidol, 12 letni siamski kralj, pri smučanju v Švici.

POZNATE »NEDELJO«?

»Nedelja« je edini slovenski verski tednik, izhaja vsak teden na 16 straneh, ima lepe slike in stane celoletno samo 24 din. Celotni naročniki so zavarovani za slučaj smrtne nesreče za 1000 din. — Dosedaj smo izplačali že v 16 primerih. Med ponesrečenci je bilo sedem kmetov, dva železničarja, dva zidarja, pet iz raznih stanov. Sorodnikom je bila zavarovalnina vsaj v prvo pomoč v nesreči! »Nedelja« se naroča v Mariboru, Koščka cesta 5.

Vsa čast in hvala g. šolskemu upravitelju, ki je imel veliko truda in skrbi z zbiranjem!

Kapla. Precejšnja zima nas je obiskala. Sneg je že pred tedni zapadel, nato je pa pritisnil občuten mraz. Vsega tega so veseli naši vozniki in kmetje, ki imajo precej lesa spraviti. Napravile so se lepe gazi za vožnjo, da lahko vozijo toliko, kolikor se jim zlubi. Naša mladina se je v cerkvi začela dobro postavljati z lepim petjem. V tem oziru gre hvala našemu učitelju in organistu, ki se zelo trudi za lepo petje. Res lepo je, da se je pri nas uvedlo ljudsko petje!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Pregled po naši, 3000 duš broječi župniji nam za minulo leto kaže sle-

Oktavian Goga, šef romunske vlade, v katerega so vprte oči vsega sveta radi odločnega proti-judovskega nastopa.

Francov general Aranda (desno) se razgovarja s častnikom za fronto o položaju pri Teruelu.

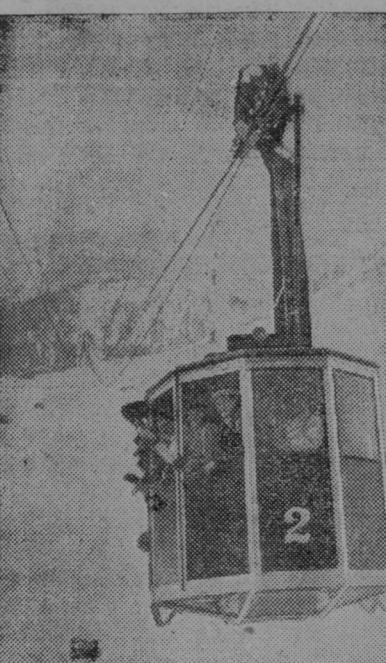
dečko sliko: živih se je narodilo 67, 44 dečkov in 23 deklic. Malodane povsod se rodi več dečkov kakor deklic. V Šiški pri Ljubljani že jadkujejo, da v nekaj letih ne bodo imeli več zadosti nevest, ker se jim je narodilo lani 22 dečkov in samo 12 punčk. Naj se potolažijo, nevest stradati ne bo treba. Kljub temu, da se Društvo narodov v Ženevi »v potu obrazu« trudi za mir in spravo, se narodi neprestano tepejo zdaj v enem, zdaj spet v drugem delu sveta. Pri tem pobijejo seveda največ krepke moške mladine. Od tam si naročimo potrebno število nevest in vsa stvar se bo poravnala brez advokatov in brez Društva narodov. Nekateri bodo imeli pomisleke zaradi jezik. Brez strahu! Slovenci se moramo že od nekdaj učiti zraven svojega še kakšen drugi jezik. Ne bo nobene škode, ako se za spremembu in zabavo par tujim nevestam na ljubo lotimo še paragvajskega, abesinskega ali japonskega jezika. — Od 25 parov tistih, ki so se lani vpisali v šolo krščanske potrpežljivosti, je bilo 18 parov poročenih v domači župnijski cerkvi. En ženin je doma iz Zavrča ob hrvaški meji; ena nevesta pa je prišla v Št. Lovrenc po svoj »idealk« iz daljne Hercegovine. Možitve in ženitve bodo postale važno sredstvo za toliko hvaljeni tujski promet. — V krilo hladne zemlje je bilo položenih 16 moških in 16 žensk. Komaj polovica od teh je bilo rojenih v domači župniji, vsi ostali pa od vseh štirih vetrov: od Konjic do Sv. Benedikta v Slovenskih goricah in od Dravograda do Ljutomera. Nekdanji župnik Toporišič je že pred 50 leti ob neki priliki izustil besede: Št. Lovrenc je približišče vseh Pohorcev! Kakor navedena dejstva kažejo, ne najdejo pot v Št. Lovrenc samo Pohoreci; lahko bi se reklo, da iz vse države. Pa naj le pridejo, magari od severnega in južnega tečaja, samo naj ne pozabijo prinesi s seboj zvrhane žepov denarja, katerega smo potrebeni bolj kakor žolna voda.

Apače. Naše ljudsko gibanje kaže prirastek. Rojenih je bilo 105; umrlo je 69 ljudi, med temi 22 pod šestimi leti. Iz tega je razvidno, da starši negi in vzgoji otrok posvečajo premašo brige. Najvišja starost je dosegel 91 let viničar iz Vratjega vrha. Zakonsko zvezo je sklenilo 39 parov. — Otroški vrtec v Freudenu so prevzele č. sestre iz Slovenske Bistrike pod vodstvom s. Marceline, eggemberške sestre, ki so ga dosedaj vodile, odidejo nazaj v Avstrijo. Medtem ko so doslej smeli obiskovati otroški vrtec otroci uslužencev g. Meinla, bodo odslej smeli v vrtec tudi drugi otroci.

Gornja Radgona. V zadnji številki »Slov. gospodarja« smo poročali o drznem roparskem volumnu in napadu na trgovca Lukovnjaka pri Kapeli. Orožništvo vrši energično preiskavo. Izvršilo je že več aretacij ljudi, ki so osumljeni, da so imeli s pravimi napadalci zvezo. Upati je, da bodo tudi napadalci v kratkem v rokah pravice in da bodo tako Slovenske gorice rešene raznih temnih elementov, ki se že mesece potikajo od hiše do hiše ter pod raznimi krinkami izvabljajo denar od ljudi.

Ptujski okraj. Ptujski okrajni kmetijski odbor bo priredil 11. in 12. februarja v novi šoli v Zavrču v Halozah dnevnevnou poučni tečaj. — Enak tečaj se bo vršil 25. in 26. februarja v šoli pri Veliki Nedelji. Tudi tu se bo ukrenilo potrebno za ustanovitev nove podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Kakor drugod so tudi otroci tukajšnje šole imeli v torki 21. decembra lepo uspelo božičnico. Ob tej priliki so bili obdarovani najrevnejši z obleko, čevlji, nogavicami itd., da jim je tako tudi pozimi omogočeno obiskovati šolo. Obenem so nastopili tudi z igrico »Poredni Tonček«, ki so jo zelo lepo odigrali. Med vsemi darovalci gre največja zahvala g. župniku in gospej Pinteričevi, ki je imela z

Žične železnice na visoke hribe so v Avstriji v zimskem času prenapolnjene s smučarji.

Časnikarski fotograf ogleduje novo varnostno napravo na angleških železnicah. Iznajdba omoguča strojevodji, da sliši, na kako razdaljo je tir svoboden.

Srednjeveška mestna vrata v španskem mestu Teruel, kjer so se vršili najbolj srditi boji.

režijo igrice in z božičnico samo največ dela. Njima in vsem ostalim: Bog plačaj!

Šmihel nad Mozirjem. Nekoliko odgovora celjski »Noyi dobi«. Kar se tiče udeležbe pri občinskih volitvah, bi pripomnili, da nismo tako agitirali za udeležbo, kakor svoj čas JNSarji, ki so spravili na volišče celo mrtve, ki so mirno ležali v grobovih ter spali smrtno spanje. Sme pa se trditi, da bi še marsikdo prišel na volišče, če ga ne bi ovirala dolga in slaba zimska pot. Član karju tudi ni všeč že drugič izvoljeni župan g. Jošt. Pač lahko umevno, saj je med JNSarji slabno zapisan, odkar se je drznil med najhujšim JNSarskim terorjem javno prerokovati, da bo konfiniran g. dr. Korošec še enkrat minister v jugoslovanski vladi. Joštovo prerokovanje se je izpolnilo, Jošt sam je postal župan na jezo JNSarjev, ki se že bodo morali navaditi na takšne kandidature. Član kar hoče šmihelčane predstaviti kot merodajne za uspešen izid volitev. Ponosni smo na to, vendar pa nas je premalo, ako se ne bi tudi sosednji kraji zavedali svoje dolnosti. Boli ga tudi to, ker nas je že parkrat imel priliko videti, ko smo prišli na volišče v skupini z g. župnikom Strmškom. JNSarjem je že davno trn v peti šmihelska klerikalna družina, katera je bila pretrd oreh tudi za najpodjetnejšega JNSarja, ki ga je svojčas k nam poslal JNS režim.

Vel. Pirešica. Tukajšnji občini je na prošnjo kr. banska uprava podelila podporo 5000 din v svrhu odplačevanja dolga za šolo v Galiciji. To je sedaj že druga podpora v ta namen, ker občina navedenega dolga po obrokih iz svojih sredstev ne more v redu plačevati. Banska uprava je uvidela utemeljenost prošnje ter je priskočila na pomoč, za kar se ji lepo zahvaljujemo, ker ima tako skrb s siromašnimi občinami. — Ker ima les dobro ceno, predvsem hrastov, se v občini mnogo prodaja ter sedaj v lepi suhi zimi prevaža na razna mesta. Kmetje potrebujejo denar, zato so primorani les prodajati. — Večkrat opazimo razne gospode, predvsem rudarske inženierje, ki hodijo v okraju Galicija ter tudi v Marofu in preiskujejo teren in vedno merijo in merijo. Pravijo, da se pri nas nahaja železna ruda. Če bi bilo železne rude v večji množini, bo morda za nas še kaj zaslužka, katerega se ne bomo branili.

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Na praznik sv. Treh kraljev je bila slovesnost pri posestniku Flemenitaš Mihaelu, p. d. pri Grilu v Irju (na Boču). Omenjeni posestnik je pred tremi leti zgradil novo kapelo, posvečeno Mariji. V tej kapeli se ob raznih prilikah daruje sv. maša. Gospodar je vedno bolj čutil, da v kapeli še nekaj manjka — namreč zvon. Ta zvon je sedaj prispev in osrečil gospodarja. Zvon je blagoslovil domači g. kaplan Anton z asistenco.

Laško. Duhovniki in Deželaki so krivi, da se je mleko podražilo: to je izjavil eden laških tako zvanih nacionalnih trgovcev ob priliki zadnjega podraženja mleka napram svoji mlekarici. Da se je dotični motil, mu lahko dokažemo. Pri akciji za zvišanje cen mleku, kolikor nam je znano, ni sodeloval noben gg. duhovnikov. G. kaplan itak ne redi krav, g. dekan pa tudi ni bil udeležen. Deželakov je pa v laški okolici več. Od dotičnih treh bratov, katere je mislil laški nationalist, pa dva stanujeta v Laškem in morata mleko kupovati, torej tudi nista udeležena pri tej akciji; tretji pa ima posestvo v bližini Rimskih toplic in ne prodaja mleka v Laško. Akcijo za zvišanje cen mleku so v laški okolici začeli živinorejci sami, kakor tudi po drugih krajih. Vso zadevo je vodilo živinorejsko društvo, kateremu predseduje kmet Trbovc od Sv. Krištofa, tajnik je pa kmetijski referent na glavarstvu g. Zupan. Gotovo ta dva, kolikor nam je znano, nista v zvezi z duhovniki in Deželaki. Resnica je, da se

je v nedeljo 12. decembra vršilo zborovanje živinorejcev, katerega je sklical Živinorejsko društvo, na katerem se je sklenilo zvišati cene mleku od 1.50 na 2 din pri litru, in na katerem so govorili predsednik Trbovc, referent Zupan in svetnik Kmetijske zbornice M. Deželak. »Nova doba« iz Celja pa je poročala, da je akcijo za zvišanje cen mleku započela organizacija JRZ v Laškem. Ali se zavedate, da s takim govorjenjem in poročanjem delate med ljudstvom samo reklamo za toliko vam osovražene »klerikalce«? Saj je vsakemu poštenemu človeku jasno, da cena 2 din za liter mleka pač ni pretirana. Ali mar hočete, naj kmet živinorejec dela zastonj? Nič ni čudnega, če vas pri takih neumnostih ne zapašča samo kmet, ampak tudi pametni meščan.

Sv. Rupert nad Laškim. Menda je neugodna letina 1937 uplivala na nas, da smo se bolj počasi gibali: rojenih je bilo 59, najnižja številka od vojnega časa; med njimi 37 dečkov in 22 dekle, tudi trije mrtvorojeni, pet nezakonskih. Poročenih je bilo 11 parov, umrlo 36 ljudi, 24 moških in 12 žensk; med umrlimi je bila žena 93 let. Na domu sprevodenih je bilo 53 ljudi, sv. obhajil se je razdelilo 10.570. — Hribovci smo itak siromaki, zato pa menda tiščijo v naše bre-

gove siromaki s toliko silo: kar mrgoli po naših vaseh in cestah samih brezposelnih, večinoma sami mladi ljudje. Med njimi so tudi muheljni in dolgorstneži. Par dni pred prazniki je prišel k malemu posestniku M. Z. blizu cerkve bolj postaven brezposelnici. Ker je znal gladko govoriti, se je p'likupi hišnemu gospodarju, ki ga je obdržal v svoji hiši nad dv' dneva. Tretji dan stane na peči oba lepo pogovarjala skoraj do polnoči; te laj prisili dremota gospodarja, da zleze v posteljo. Ko se zj' rai zgodaj prebudi, ni bil tujca nik' r. Brez slovesa je ponoči odšel, obenem pa temeljito okradel svojega predobrega gostitelja: vzel mu je obleko, perilo, čevlje in še vsemočoče drz narije. Okradeni je hitel na Laško k orožnikom, a med potom je zalotil nehvaležnega gosta in mu seveda po temeljitem spravjanju vesti odvzel ukradene reči. A predznotat ni zgubil korajže. Ko je vi'el, da je gosto-ljubni mož zelo nejevoljen, mu je rekel: Samo prst položi name, pa bo twoja hiša šla v zrak! Vem, da bom 14 dni zaprt, ko me boš sedaj ovalil, a ti boš potem šel v zrak! — Okradeni ni upal predzneža tirati na pravico, ker se boji za svojo leseno in slavnato hišo. Brezposelnici so huda šiba za naše ital: ubogo ljudstvo!

francoske vlade. Predsednik republike Lebrun je po sprejetju ostavke poveril mandat za sestavo nove vlade finančnemu ministru Bonetu, ki je pa mandat zopet vrnil. Za Bonetom bi naj bil sestavil francosko vlado znani socialistični voditelj Leon Blüm, kateri se je tudi zmanj trudil s posvetovanji z raznimi voditelji političnih skupin. Kot tretjemu je bila poverjena naloga sestave vlade komaj odstopivšemu predsedniku Chautempsu.

Kalinin vnovič predsednik vrhovnega sveta svetov. Obe zbornici narodnega predstavninstva sta 17. januarja vnovič izvolili Kalinina za predsednika vrhovnega sveta svetov.

Novice iz japonsko-kitajske vojne. Japonska in Kitajska sta si že dolgo v laseh z najljutejšo vojno. Šele te dni je Japonska prekinila diplomatske odnose s Kitajsko in se trudi, da bi dosegljala priznanje pekińska vlade, katero so vzpostavili Japonci. — Japonska armada, katera je prodiralna iz Cinana vzdolž železniške proge proti Čingtavu, je izpolnila svojo nalogo in je prešla ta proga v japonsko posest. — Hud poraz so doživeli Japonci v pokrajini Šantung, kjer so prodirali s tisoč tanki in so pognali Kitajci v zrak celo polje min. V zrak je zletelo sto tankov vsled eksplozije, večina preostalih pa je bila tako poškodovana, da niso mogli napadati. Japonci so pustili del svojih tankov na bojišču, z ostalimi se vrnili v svoje postojanke.

Domače novice

Razmesarjeno truplo. Med Bohovo in Teznom pri Mariboru so našli popolnoma od vlaka razmesarjeno truplo 16 letne Lojzke Fridl, ki je bila uslužbena pri gostilničarju Francu Rotu v Razvanju.

Tatvine in vloomi. V noči na 17. januar so predzni nasilneži vlomilni v župnišče Videm ob Savi. Vdri so skozi zamreženo okno v shrambo in odnesli znatno količino suhega mesa in zabele. V razdobju dobrega leta je to že četrta večja tatvina v videmskem župnišču, vloom pa že drugi. Sploh se tatvine na Vidmu in v okolici neverjetno množe.

Prosvetna zveza v Mariboru sporoča prosvetnim društvom, da ima na razpolago veseloigr »Dva para se ženita«. Ker zaloga ni velika, naj društva z naročili pohitijo. Kupiti morajo vsaj tri izvode po 20 din. Igra je oproščena avtorskih tantijem.

Duhovne vaje za tretjerednike. V dneh od 26. do 28. januarja se vrši pri oo. kapucinih v Celju pobožnost »Večne molitve«. Ta pobožnost se vedno združuje z letnimi duhovnimi vajami za tretjerednike vsega celjskega okrožja. Tako bo tudi letos. Vsak dan bodo tri pridige, in sicer ob 5.30, ob 9 in ob 16. Tretjeredniki iz vseh sodnih skupščin, predvsem pa celjski, iskreni vabljeni. Vabljeni in dobrodošli ste tudi drugi verniki. Duhovne vaje bo vodil prov. komisar tretjega reda p. Odilo Hajnšek, frančiškan, iz Ljubljane.

Društvene vesti

Videm ob Savi. V nedeljo 23. januarja bo uprizorilo naše Prosvetno društvo splošno priljubljeno igro »Revček Andrejček«. Vloge so razdeljene med najboljše igralce našega odra. Pričakujemo številnega obiska. — Fantovski večeri se bodo vršili vsako soboto zvečer ob osmih. Prijateljsku vabimo vse naše poštene fante katoliškega in slovenskega prepričanja, da se nam pridružijo. Odsek skrbi za fantu potrebitno izobrazbo, a tudi za prijetno zabavo, petje in igre.

Slovenci v Zagrebu. Minulo leto, ki je bilo zelo bridko in težko za marsikaterega Slovenca in Slovenko v Zagrebu, smo vendarle preživel in novim upanjem stopili v novo leto. V nedeljo 16. januarja so nam Slomšekovi igralci pripravili

Peter Rešetar rešetari

Pridige zoper JNS liste. Vsakokrat ob novem letu vzduhuje JNS časopisje, da se v cerkvah agitira zoper njeno časopisje. Kolikor vem, se v cerkvah opozarja ljudi samo na to, da ne smejo naročati in čitati listov, ki so veri in Cerkvi nasproti. Nisem mislil, da bi JNS listi sebe šteli med take liste.

Velika škoda! Pravijo tudi, da te pridige, ki jih imajo v cerkvah proti raznim brezverskim in protiverskim listom, silno škodo delajo tem listom. Treba se bo zoper to zavarovati, zato grozijo, da bodo tožili vse take po zakonu o umazani konkurenči. — Sirote uboge, s čim vse pridejo na dan! Prvič ne bodo mogli dokazati, da so bili tisti, ki imajo take liste naročene, sploh v cerkvi in da se jih je pridiga kaj prijela. Drugič bodo morali pa nastopiti dokaz resnice, da je njim izdajanje lista samo kšeft, ne pa narodno delo in da si zato ne pustijo kšepta motiti!

Naš dokaz proti! Jaz bom nastopil v tem procesu o umazani konkurenči JNS listov kot priča in moja izpoved bo dokaz, da JNS listi propadajo zato, ker zagovarjajo politiko JNS. Politika JNS je pa taka, da bo vsak, tudi list, ki jo zagovarja, izločen iz naših narodnih vrst! Nasodnijo bom pa prinesel tudi svoje rešeto, da bodo lahko tudi sam gospod sodnik z njim poskusili rešetati to časopisje in bodo mogli ugottoviti, da je res tako!

»Sveti trije kralji so napadli Lokovnjaka!« V Radencih je bil napad na trgovca Lokovnjaka. »Večernik«, znani list JNS v Mariboru, je moral seveda temu napadu dati tudi »verski« značaj s

tem, da je napisal, da so bili to sv. trije kralji. Pa Bog obvaruj, da bi sedaj kdo rekel, da se ta list iz vere norčuje!

Dve rešitvi. Prišla je prva rešitev, da je. Potem je prišla druga rešitev, da ni. Kaj je to? To je nastavitev šolskega nadzornika Vigele v Slovenski Bistrici.

Pojmo v Francijo! Tam imajo krizo, ne le krizo vlade, pač pa tudi krizo pomanjkanja ministriških predsednikov. Te dni sem bral, da je predsednik države kar petim ponudil ta stolček, pa nihče ni hotel sesti nanj. Končno bo le prišel eden, ki bo kratkovid, da ne bo opazil, kaj je pod stolčkom. Pri nas imamo pa celo garnituro takih ljudi v številnih vrhovih JNS, ki bi kar z zavezanimi očmi sedli in sedeli na takem stolčku, samo da bi sedeli.

Juha postaja hladna! V Romuniji so namreč skuhalji judom vročo juho. Ti judje pa so si znali pomagati in so hitro naročili svojim bratom v Abrahamu, da so iz Londona in Pariza začeli pihati in so tako juho hitro ohladili.

Slab pose! Čehi so dali Kitajcem za eno milijardo kanonov na up brez plačila. Sedaj pa ne vedo, kako bodo ta denar nazaj dobili. Jaz bi jim svetoval, da bi se morda dalo kaj napraviti, če bi se pri Rusih, ki so jim Kitajci tako pri srcu, na kak način odškodovali!

Dokaz življenja. Društvo narodov je za novo leto poslalo vsem državam koledar. Torej še vedno obstaja? Ne, koledar je bil — star, za leto 1937...

Poslednje vesti

Politične novice

Jugoslavija naj bo močna in svobodna! Sprejaj poročamo o programu bivanja našega ministarskega predsednika in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinoviča v Nemčiji. Sprejem, bivanje in razgovori našega šefa vlade so se vršili v Berlinu natančno po predoznačenem načrtu. Dr. Stojadinovič je obiskal 17. januarja nemškega kanclerja Hitlerja. Političnim razgovorom med Stojadinovičem in Hitlerjem so prisostvovali predsednik nemške vlade Göring ter nemški zunanjji minister Neurath. Hitler je sprejel 17. ja-

nuarja tudi jugoslovanske časnikarje, ki so vestno beležili dogodke med bivanjem dr. Stojadinoviča v Berlinu. Pomembna je pri tem sprejem Hitlerjeva izjava, katera je podprt z besedami: »Jugoslavija mora biti velika, močna in svobodna!«

Vest o razpustu romunskega parlamenta. Iz romunske prestolice Bukarešte je prodrla dne 17. januarja vest, da je že podpisana kraljev odlok o razpustu parlamenta.

Velike težkoče s sestavo nove francoske vlade. Med političnimi beležkami poročamo o krizi

Kmečka trgovina

Naš gospodarski položaj lani in letos

Razvoj naše trgovine je odvoden predvsem od splošnega položaja našega celokupnega gospodarstva. Zaradi tega bo naše čitatelje zanimalo, če jim na kratko orisemo razvoj našega gospodarstva v minulem letu, obenem pa pogledamo v bodočnost, kako se bo gospodarstvo razvijalo v letošnjem novem letu.

Naš gospodarski položaj se je v minulem letu razvijal vzporedno s svetovnim gospodarstvom v znamenju naraščajočega blagostanja. Svetovna trgovina je dosegla lani višino najboljših let pred pričetkom krize. Gospodarski položaj mnogih držav je danes celo boljši, kakor pred krizo. Zlasti se more to reči za Anglijo. Dobro izhajajo tudi Združene države Severne Amerike, Nemčija, Švedska, Norveška, Danska, Finska, Madžarska, Čehoslovaška in Grčija. V teh državah si je zlasti industrija zelo opomogla ter je sedaj polno zaposlena. V naši državi se je gospodarsko stanje začelo boljši že pred dvema letoma ter se je lani vztrajno nadaljevalo. Cene poljedelskih in kmečkih pridelkov so se popravile, vplivala pa je tudi izredno dobra žetev pšenice in koruze, ki smo jo lahko vso prodali v inozemstvo, ki je imelo lani zelo slabo žetev. Pri žitu je bilo mogče s pomočjo Prizada obdržati stalne cene. Narastlo so tudi cene živine in mesnih proizvodov. Popravila se je lesna trgovina po sporazumu z Italijo. Sploh je vlada na vseh področjih podpirala gospodarstvo s sklepanjem ugodnih trgovinskih pogodb z inozemstvom, s čemer se je naša zunanjna trgovina silno dvignila. Velik razmah je zavzela lani tudi naša industrija, posebno se kaže napredek v tekstilni in v lesni industriji. V zvezi s tem je padla tudi brezposelnost. Tudi naše denarništvo se je začelo razvijati. Z uredbo o kmečkih dolgovih je bil povrnjen našemu kmetu zopet kredit, denarni zavodi so dobili večjo svobodo. Vidi se to v naraščanju hranilnih vlog, ki so dosegle koncem lanskega leta višino pet milijard dinarjev.

Kakšni so gospodarski izgledi za letošnje leto? Po začetku sodeč, zelo ugodni. Svetovna konjunktura bo gotovo še trajala. Mrzlično oboroževanje, ki se vrši po vsem svetu, zahteva čimdalje več sirovin, ki jih imamo mi na pretek in tako je zagotovljen še večji izvoz naših rudinskih proizvodov. Z oboroževanjem v zvezi so tudi izgledi za izvoz naših poljskih pridelkov. Velike države si hočejo ustvariti za primer vojne primerno zalogo živil, pa bodo tudi letos veliko uvažale iz naše države. Poleg tega bo država nadaljevala svojo gospodarsko politiko ter bo skušala zagotoviti čim več inozemskega trgov. Po sedanjih znakih sodeč se bo gospodarsko blagostanje v državi letos še dvignilo. Predvsem velja to za žitorodne pokrajine, pa tudi v Sloveniji se bo zboljšanje poznalo, saj bomo tudi letos lahko spravljal v denar po primerni ceni predvsem les in živino. Dobro bo pa zaposlena tudi naša industrija in naši rudniki, radi česar bo narastla potrošnja poljedelskih proizvodov v naših mestih in industrijskih središčih.

Zivina

Na živinskih sejmih ni bilo trgovanje posebno živahnino. Zanimanje je celo nekoliko popustilo, kar je povzročil predvsem izostenek inozemskih kupcev. Dogon na sejme pa je bil še nadalje živahnino. Cene so kljub ranjšemu zanimanju ostale čvrste ter na dosedanji višini. Na posameznih sejmih v minulem tednu so bile dosežene sledete cene:

Maribor: debeli voli 5—5.50, poldebeli 4—4.75, plemenski 3.50—4.50, biki za klanje 3.50, plemenske krave 3.40—3.90, klobasnice 2.25—3.40, klavne krave debele 4—4.75, molzne 3—4.25, breje 3.25—3.75, mlada živina 4—5.50, teleta 5 do 7 din.

Šmarje pri Jelšah: prima voli 5—5.50, druge vrste 4—5, tretje vrste 3—4; telice prve vrste 4.50—5, druge vrste 4—4.50, tretje vrste 3 do 3.50; krave prve vrste 3.50—4, druge vrste 3 do 3.50, tretje vrste 2.50—3; teleta prve vrste 5 do 6, druge vrste 4—5 din.

Planina pri Sevnici: voli prve vrste do 5.75, druge vrste 5, tretje vrste 4; telice prve vrste 5.75, druge vrste 5, tretje vrste 4; krave 4.75, 4 in 3 din.

Murska Sobota: biki 5—5.50, 4, 3.50; telice 5, 4.50 in 3.50 din; krave 3, 2.50, in 2 din; teleta 5—5.50 in 4 din.

Kranj: voli 6.25, 5.75, 5 din; telice 6.25, 5.75 in 5 din; krave 5.50, 5 in 4.50 din; teleta 8, 6—7 din.

Zagreb: voli 6, 4.75, bosanski 4, biki 4.40, krave za mesarje 3.70, klobasnice 2.70, telice za mesarje 4.70, za reho 1200 din komad, teleta žive vase 7.25, zaklana 11 din.

Dunajska goveji sejem: Povpraševanje je bilo živahnino ter so cene narasle pri prvovrstih volih za 2—3, srednjih in slabših za 3—5, dobrih kravah za 2—3, klavni živini tudi za 2—3 groše, dočim so cene bikov ostale čvrste. Voli 0.93 do 1.52, biki 0.90—1.12, krave 0.82—1.10, klavna živina 0.60—0.81 šil. za kg žive teže.

Svinje

Isto, kar smo povedali za govejo živino, velja tudi v trgovini s svinjami. Sejmi so dobro založeni. Cene so se malo dvignile, povprečno za 25 par. Debeli svinj primanjkuje. Na svinjskem sejmu v Mariboru so se prodajali: mladi prašiči 5—6 tednov po 80—100 din, 7—9 tednov 100 do 120 din, 3—4 mesecev 140—160, 5—7 mesecev 230 do 330, 8—10 mesecev 400—410, leto stari 700 do 780; 1 kg žive teže 5.70—7 din, mrtve teže 8.50 din. — V Ptaju so bili pršutarji 6—6.50, debele svinje 6.75—7, plemenske 5.50—5.75 din za 1 kg žive teže. — V Kranju so se prodajali hrvaški šperharji 10 din za 1 kg, pršutarji 8—9 din, mladi pujski 7—8 tednov stari 105—135 din. — V Brežicah so bili šperharji po 8.50, pršutarji po 6.50 din. — V Kočevju šperharji po 9 din, pršutarji po 7.50 din. — Na Dunaju so bili šperharji 1.58—1.59, srednjetežki 1.55—1.57, stari 1.50—1.51, kmečki 1.53—1.63, križani 1.55—1.64, pršutarji 1.40—1.70 šil. za 1 kg žive teže.

Izvoz prašičev in masti v Nemčijo: Na podlagi dubrovniškega sporazuma je izvršena razdelitev kontingentov za izvoz prašičev in masti v Nemčijo za dobo januar-april. V tej dobi bo naša država izvozila v Nemčijo 35.000 prašičev, in sicer 15.000 zaklanih ter 20.000 živih. Lani smo v istem času izvozili v Nemčijo po 10.000 zaklanih in živih prašičev. Izvozili pa bomo v istem razdobju tudi 300 vagonov masti, kar pomeni povečanje za 10 vagonov od lanskega.

Kože in volna

V inozemstvu raste cena sirovim kožam, pri nas je ostala na stari višini, ker je izvoz prepo-

vedan. Goveje kože so po 9—13 din za kg, telečje sirove kože 11—14, svinjske 7—11 din. — Ovčja volna neoprana je po 10, oprana po 20 dinarjev za kilogram.

Kmetijski pridelki

Trgovanje s kmetijskimi pridelki se na veliko skoraj več ne vrši. Edino krompirja se še nekaj prodaja v druge dele države, in sicer se prodaja beli po 60, rožnati po 70—80 din za 100 kg. Mraz je zavrl to trgovino, prav tako je vplival tudi na sadno trgovino. Jabolk imajo naši kmetje še nekaj vskladiščenih, prodajajo pa jih samo na mestnih trgih. Nobenih sprememb ni na trgu žitaric. Na naših domačih trgih je pšenica po 150 do 175 din za 100 kg, ječmen 120—150, oves 135—150, fižol 150—300, koruza 130—140, krompir 75—90, prima jabolka 300, ostala 250 din, suhe češljke 1000 din, pšenična moka 325—350 din, koruzna moka 200—250 din, čisti med 20 din za kilogram, slanina 16—18, mast 20 din.

Vino

Blaga je čimdalje manj, izgledi za prodajo pa vedno boljši. Zaradi pičlega letošnjega pridelka in zaradi velikega povpraševanja zaloge ginejo, kolikor jih je pa se nahajajo v trdn roki ter lastniki čakajo na nadaljnji razvoj. Izpod 5 din se v Slovenskih goricah navadno namizno vino več ne dobijo. Povprečna cena za takva vina se giblje med 5 in 6 din. Za boljša sortna vina je cena 7—8 din. Kakor poročajo časopisi, je tudi cena v južnih pokrajinalah, v Sremu, Banatu in v Dalmaciji čvrsta in znatno višja od lanske.

Les

Cene so stalne, zaposlitev naše lesne industrije in malih žag je povoljna. S Pohorja in Kozjaka gre ves les po Dravi na Madžarsko in v Slavonijo, iz ostalih delov Štajerske se izvaja največ v Italijo. — Popolnoma pa je zastal naš izvoz lesa v Nemčijo. Sedaj poročajo iz Beograda, da je dosežen sporazum o izvozu našega lesa v Nemčijo in znaša kontingenč za prvo četrletje 1938 325 milij. mark. Količine kontingenta so naslednje: hrastov okrogli les 1000 ton, trdi okrogli les 1250 ton, hrastov rezan les 7500 ton, mehak rezan les 15.000 ton, trdi rezan les 2250 ton, hrastove doge 500 in upognjen les 375 ton.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Kolesar dela škodo na travnišču ob pešpoti. E. F. v Sp. L. Po Vašem posestvu vodi pešpot, ki zadošča le za eno osebo; sosed, ki hodi po tej pešpoti, vodi s seboj dvokolo, in sicer tako, da ga vodi po travnišču ter s tem dela na njem škodo. Vprašate, ali sme sosed to storiti. — Ako ima sosed pravico le do pešpoti, ni upravičen voditi s seboj dvokolo ter s tem na travnišču delati škodo. Dolžan je povrniti nastalo škodo in Vi ste upravičeni eventuelno s tožbo prepovedati mu nadaljnje vodenje dvokolesa po Vašem travnišču.

Svak posodil denar, zet se upira znižbi. I. O. pri Sv. V. Leta 1922 ste si izposodili od svake 9000 din, od katerih dolgujete še 5500 din. Dovorovili ste se leta 1933 s svakom, da boste posojilo vrnili zetu. Zet pa zahteva sedaj plačilo celega posojila ter Vam grozi s tožbo in nočni slišati o znižbi. — Ako izpolnjujete vse ostale pogoje (da se bavite pretežno s kmetijstvom), pritiče tudi Vam zaščita tako, da se ima dolg znižati na polovico in ste ga dolžni plačati v 12 letnih obrokih. Ako bi Vas zet tožil na plačilo celega dolga, ugovarjajte, da ste zaščiteni kmet in da Vam upnik še ni izročil nove zadolžnice glede znižanega dolga.

Zasebni upnik zahteva od kmeta neznižan dolg in 6% obresti. N. N. Leta 1927 ste si izposodili od zasebnika 2500 din, plačevali sprva 17% obresti, pozneje 8%, sedaj pa upnik zahteva še vedno 6% in nočni priznati znižanja dolga. — Predpostavljamo: 1. da ste bili kmet ob času posojila in 26. septembra 1936; 2. da ni Vaš upnik siromašen tako, da nima svoje imovine, niti drugih dohodkov za nujno vzdrževanje; 3. da niste v boljšem gmotnem položaju kakor Vaš upnik. V nasprotnem primeru Vam namreč zaščita ne bi pritikala. Ako pa so pogoji zaščite podani, plačajte le obroke, glede presežka pa naj upnik le ubere sodno pot; Vam se je ni treba batiti.

Opozarjam Vas, da je bil upnik upravičen zahtevati za čas od 20. aprila 1932 do 23. novembra 1933 kvečjemu 10% obresti, od 24. novembra 1933 do 26. septembra 1936 le 1% obresti, od 27. septembra 1936 naprej pa 3% obresti. Kar ste več plačali, lahko odračunate.

Upnik s 27.000 din gotovine odreka malemu posestniku zaščito. V. R. Sv. B. Ste mali posestnik in dolgujete od leta 1930 neki osebi, ki je sicer brez posestva, ali ima 27.000 din v gotovini, nek znesek, čigar plačilo zahteva ta upnik v celoti, češ, da napram njemu ne morete uveljaviti zaščite. Vprašate, ali in pod katerimi pogoji Vam zaščita pritiče. — Zaščita Vam pritiče, ako niste v boljšem gmotnem položaju nego Vaš upnik. O tem vprašanju ima odločitveno okrajno sodišče, zoper čigar odločbo je dopustna pritožba na okrožno sodišče. Vprašajte kakega sodnega cilanca Vašega okraja, koliko ceni Vaše posestvo in boste približno vedeli, kaj bo sodišče odločilo. Seve je vpoštevati eventuelne dolgove, število ne preskrbljenih otrok in podobno.

Zagraditev občinske ceste — zahteva pa odgraditvi. V. V. v T. Nek meja je zgrajen na občinski cesti, ki tvori bližnjico, prelaz in s tem onemogočil več posestnikom uporabo te bližnjice. Na Vašo pritožbo pri občini je občinski obor sklenil, da se Vam in še nekaterim drugim posestnikom onstran bližnjice ne dovoli prevoza po bližnjici. Vprašate, ali je bil občinski odbor upravičen izdati tako odločbo. — Občinski odbor sicer res lahko odloča v zadevah občinskih cest, vendar pa imate Vi, odnosno vsi prizadeti pravico do pritožbe na okrajno glavarstvo, ako se smatrata oškodovane ali prikrajšane.

Pritožba zoper odredbo komisije za ocenjevanje bikov. U. P. iz S. 82. Imate dveinpolletnega bika, ki je naježji v občini, ima pa baje pretanek vrat, vsled česar Vam je komisija za ocenjevanje bikov naročila, da date bika rezati ali pa ga prodlate mesarju, češ, da je nesposoben za pleme. Vprašate, ali imate pravico pritožbe zoper to odločbo in na katero oblast. — Zoper navedeno odločbo se lahko pritožite na bansko upravo v Ljubljani, ki bo odredila nadkomisijo.

Novi zemljiški lastnik zahteva odstranitev tujega mlina. A. G. C. p. V. Lastninska prednika Vašega posestva, ki sta že pokojna, sta dovolila nekemu kmetu, ki je istotako že umrl, da je na njunem zemljišču postavil mlin. Zadevnega kosa zemljišča dotični kmet ni odkupil, marveč plačeval letno odškodnino. Vprašate, ali bi lahko dosegli odstranitev mlina. — Iz priloženega prepisa takratnega zapisnika vidimo, da se ni nč omenilo o tem, da bi naj dogovor veljal tudi za pravne naslednike, bodisi Vaših prednikov, bodisi kmeta-mlinarja. Radi tega je dogovor že prestal veljati. Smete zahtevati odstranitev mlina od eventuelnih dedičev ali drugega pravnega naslednika omenjenega kmeta; ako mlina ne bi odstranil z lepa, ga lahko s tožbo k temu prisilite. Lahko pa sklenete nov dogovor, pri čemur smete svobodno zahtevati odškodnino, ki jo smatrate Vi za primerno.

Dedni delež nezakonskega otroka. R. A. Ljutomer. Nezakonskemu otroku je mati umrla, ko je bil star dve leti. Mati dotedaj ni prejela nikake dote, njena mati (babica nezakonskega otroka) je pa posedovala 34 oralov posestva in hišo ter vse izročila sinu, to je bratu matere nezakonskega otroka. Ta sin je dal omenjenemu nezakonskemu otroku poldrugi oral gozda v vrednosti 7000 din. Vprašate, ali ima nezakonski otrok pravico še kaj zahtevati. — Ako babica še živi, ne more nezakonski otrok začasno ničesar zahtevati, marveč si le zavarovati dokaz, koliko je izročeno posestvo vredno. Čim pa babica umre, lahko zahteva dopolnitve nujnega deleža. Pritisče mu namreč, ko je babica imela le gori navedenega sina in dve hčerki, delež hčerke, to je polovica zakonitega dednega deleža, ki bi znašal trejtino zapuščine, torej znaša nujni delež eno šestino, in sicer čiste zapuščine. Po gorenjem si lahko sami izračunate, ali ima nezakonski otrok še kaj zahtevati. Ako sin prevzemnik ne bo zlepega hotel doplačati manjkajoči del nujnega deleža, bi morali zoper njega naperiti tožbo, in sicer najpozneje v treh letih po smrti babice, ker sicer pravica do tožbe zastara.

Služba cestarja. D. L. F. D. Potegujete se za službo cestarja in vprašate, kako bi jo dosegli in ali ne bo tvorilo ovire dejstvo, da imate levo roko nekoliko pohabljeno. — Cestarji so državni in banovinski. Banovinske nastavlja banska uprava, državne pa okrajno glavarstvo, odnosno je treba pri slednjem vložiti prošnjo. Pogoji so: jugoslovansko državljanstvo, dovršitev najmanj ljudske šole, starost najmanj 23 in ne več kakor 30 let, duševno in telesno zdravje (zahteva se, da ste telesno popolnoma zdrav za opravljanje cestarskega poklica), dobro razločevanje barv ter odslužitev vojaške službe. Za državne cestarje se še zahteva, da so pravega vedenja (nrvstveno spričevalo), da niso bili obsojeni radi kaznjivih dejanj iz koristoljubja, da niso v kazenski preiskavi in ne pod skrbstvom. Kar se tiče pohab-

ljene roke, bo pač uradni zdravnik odločil, da li ste sposobni za opravljanje cestarskega poklica.

Ali se vpošteva plačilo stroškov zaščitenega dolga. A. J. v B. Kmet je imel dolg pri trgovcu iz leta 1930. Leta 1933 je trgovec tožil kmeta na plačilo dolga in dosegel vknjižbo zastavne pravice za svojo terjatev. S tem je nastalo 399 din stroškov. Ko je uvedel upnik potom odvetnika izvršbo zoper dolžnega kmeta in je bila slednjemu zarubljena krava, je kmet stroške plačal. Vprašate, ali se stroški odračunajo od dolga in koliko znaša letni obrok. — Po uradnem tolmačenju uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov je dolžnik dolžan plačati le tiste sodne stroške, ki so nastali v pravdah o obstoju, višini ali prirodi kmetskega dolga v času od 20. aprila 1932 naprej. Ako pa gre za tožbo, za katero kmet ni dal povoda in ako je kmet na prvem naroku priznal tožbeni zahtevek, tedaj ni dolžan plačati pravdnih stroškov. V kolikor je kmet torej take stroške plačal, jih lahko odračuna od dolga. Ako upnik pri izstaviti nove zadolžnice ne bi hotel upoštevati plačila stroškov, lahko odklonite podpis in naj o stvari odloči sodišče. Kako se izračuna letni obrok, smo že večkrat natančneje obrázložili. Točno Vam ne moremo odgovoriti, ker niste navedli višine obresti.

Nova zadolžnica glede vknjiženega dolga. A. J. v B. Kmet je imel dolg pri trgovcu od leta 1931. Leta 1933 je trgovec dolg iztožil ter vknjižil zastavno pravico za svojo terjatev s stroški vred. Vprašate, ali je potrebna nova zadolžnica tudi v tem primeru, ko je dolg vknjižen in kaj naj storiti kmet, ako mu trgovec-upnik ne pošlje nove zadolžnice. Ali se tudi stroški plačujejo na obroke, ali pa morda stroški odpadejo. — Glede stroškov določa uredba o likvidaciji kmetskih dolgov, da se prištejejo glavnici le tisti, ki so bili pravomočno prisojeni do 20. aprila 1932 ter takse za vpis hipoteke. Glede plačila ostalih, odnosno poznejših pravdnih in izvršilnih stroškov najdete pojasnilo v gornjem odgovoru. Upnik mora izstaviti novo zadolžnico neglede na to, ali je njegov terjatev zastavno-pravno s hipoteko zavarovana ali ne. Dolžniku ni treba ničesar ukreniti, marveč naj čaka, da mu upnik sam pošlje potom občine novo zadolžnico v podpis. Ako bi ga upnik pred tem tožil, naj ugovarja preurjenost tožbe. V kolikor je dolžnik dolžan plačati stroške, sej prištejejo glavnici in se celo vsota razdeli na 12 obrokov.

Kozel Štefan v Prtoči. Pritožujete se, da ste nas že dvakrat prosili za pojasnilo v nekih zadevah, a niste dobili odgovora. Z gotovostjo se spominjam, da smo Vam odgovorili najmanj v eni zadevi. Pozabili smo pa, za kaj je šlo, zato Vam ne moremo povedati, v kateri številki je bil odgovor objavljen. Vsekakor smo odgovorili na vsa vprašanja, katera smo prejeli. Ako se je kako Vaše pismo zgubilo, pa odgovornost ne zadene nas.

Našim malčkom

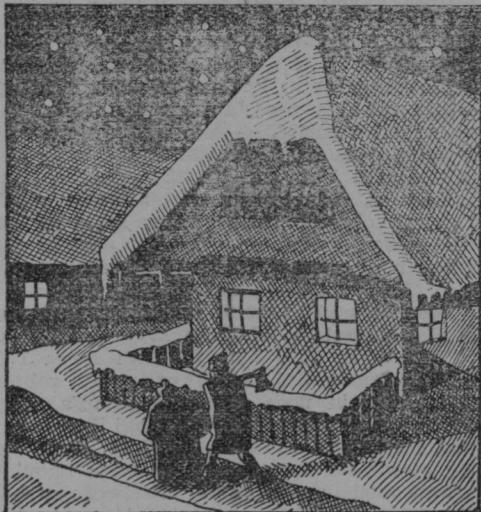
Matjažek

Junaškega Slovence povest v slikah

Znočilo se je. Bila je lepa, jasna noč. Robanov oče se je vračal s tlake. Komaj je čakal, da ga objame topota široke kmečke peči in blagodejnji vonj božičnega ko-

lača. Nekaj lučajev pred vasjo pa je srečal v gazi obnemoglega starčka. Zasmilil se mu je.

Nagovoril ga je in ga povabil s seboj. Starček se je hvaležno zahvaljeval. Okna vseh koč so bila razsvetljena in vaščani so

zbrani okrog ognja tiko pričakovali Ježusčka. »Tule je moj dom!« je rekel oče Roban in potkal na vrata.

Gospodinja ju je ljubezni sprejela in jima koj postregla z večerjo. Prisedel je tudi Matjažek, Robanov edini sinko. Z velikimi rjavimi očmi se je zazrl v starčka.

(Dalje prihodnjič)

Mestna »frajla« kot novopečena gospodinja

Izgubljeni ključi

Ponoči se je sukal okrog cestne svetilke pjanec, gledal po tleh in silno godrnjal. V bližini stoječi stražnik ga je nekaj časa opazoval, potem pa je stopil k njemu: »Hej, vi, kaj ste pa izgubili?«

Pjanec: »Ključe.«

Stražnik: »Tukaj?«

Pjanec: »Ne, tamle doli nekje.«

Stražnik: »Zakaj pa jih ne iščete tam?«

Pjanec: »T-t-tam se n-n-nič ne v-v-vidi...«

Skrivalnica

V hiši je bil tat. Kam je zbežal?

mnogo lepe zabave in razvedrila s komedijo Fr. Lipa »Glavni dobitek«. — Od našega zadnjega doppisa je bilo v Slomšekovem društvu že pet pravstnih večerov. Obravnavali smo: Esperanto (g. A. Mušič), Božič v slovenski narodni pesmi (J. Gregorčič), Kamniške planine, Karavanke, Julijanske planine s Triglavom. Zadnja tri predavanja je bilo ob sklopičnih slikah g. dr. Klemenc Jozip. — 8. januarja smo pokopali Roka Antončiča, ki je bil eden najzvestejših obiskovalcev sv. Roka.

Dopisi

Guštanj. Ustanovni občni zbor Mladinske kmečke zveze fantov se vrši v nedeljo 23. januarja po prvi sv. maši v prostorih tolstovrske šole. Kmečki fantje! Strinimo se v edino našo stanovsko organizacijo! Naj ne bo fanta, ki ne bi pristopil in sodeloval. Z malenkostnimi žrtvami in vztrajnim ter doslednim delom si bomo bistri duha, da bomo zrastli v narod poštenjakov, da bomo na rod vrlih mož. — Pripravljali odbor.

Saleška dolina. V Šoštanju se vrši kmetijski tečaj. Izredno dobro je obiskan od gospodarjev, kar je zelo razveseljivo. Zaključek bo 26. januarja; govoril bo g. Brodar, predsednik Kmečke zveze iz Kranja, in tudi društveni tajnik. Nujno ste vabljeni vsi starši, da se dogovorimo, kdo bo vnaprej vzgajal kmečko mladino. Na svidenje v Slomšekovem domu!

Apače. Ob praznikih smo imeli kino, ki je predstavljalo v gostilni gospe Fürst. Zanimiva je bila reklama tega podjetja: v jugoslovanskem in nemškem jeziku. Jugoslovanske besede so bile pisane z majhnimi, nemške pa z zelo velikimi črkami. Z velikanskimi črkami pa je bilo napisano: Deutscher Tonfilm. Kljub temu, da je tu privlačno vse, kar je z »deutsch« zaznamovano, je bil obisk kino-predstav zelo skromen. V Apačah kino in odrške predstave ne vlečejo, mikalo bi pa, če bi bilo na sporednu: Tanz. — Za praznike so bili na vseh tukajšnjih šolah obdarovani otroci. Razen občine so darovale za revno deco precejšnje podpore razne slovenske organizacije. Otroci nemških staršev so bili obdarovani še ra-

Izžrebane številke loterije Prosvetnega društva v Pečarovcih

Številke objavljamo po vrstnem redu, ne pa po vrednosti dobitkov.

150, 223, 247, 334, 362, 404, 453,
590, 600, 720, 798, 1082, 1518, 1522,
1549, 1602, 2526, 2581, 2651, 2680, 2830,
2863, 3116, 3174, 3226, 3805, 3845, 3859,
4204, 4321, 4604, 4643, 4647, 4749, 4929,
5180, 5239, 5247, 5363, 5603, 5860, 5937,
6044, 6109, 6164, 6210, 6341, 6463, 6501,
6519, 6525, 6654, 6701, 6882, 6905, 6951,
7050, 7514, 8036, 8107, 8382, 8401, 8856,
8881, 9119, 9123, 9321, 9498, 9547, 9665,
9673, 9706, 9723, 9742, 9795, 9940, 9942,
9948, 9979, 10106, 10142, 10400, 10742, 10992,
11027, 11277, 11533, 11540, 11561, 11805, 11818,
11881, 11995, 12000, 12028, 12089, 12180, 12291,
12315, 12346, 12463.

(Opomba. Za točnost številk uprava »Slov. gospodarja« ne odgovarja.)

zen tega od bivšega vodstva bivšega Kulturbunda. — Brez posebnega slovesa je odšel tukajšnji brivec. Po zgledu svojih prednikov se je od lastnice brvskega prostora g. Kern poslovil po francosko.

CIRILOVA KNJIGARNA V MARIBORU
priporoča:

Sardenko: Izbrane pesmi, I. zvezek. — Materi. Soneti. Vez. din 26.

Kranjec Miško: Prostor na soncu. Vez. din 90.

Coolen: Brabantki rod. Vez. din 55.

Florence L. Barclay: Rožni venec, roman. Vez. din 40.

Čapek: Pogovori s T. G. Masarykom. Vez. din 80.

Masaryk: Svetovna revolucija. Din 180.

Mrzel L.: Bog v Trbovljah. Vez. din 70.

Vidmar Milan: Med Evropo in Ameriko. Vez. din 120.

Dolgan-Vranc: Podrobni učni načrt za ljudske šole. Vez. din 42.

Günther: Dušica Roža-Marija. Vez. din 150.

Matko: Vitamini. Broš. din 12.

Breznik-Ramovš: Slovenski pravopis — nova izdaja. Broš. din 26, vez. din 40.

Zwitter: Koroško vprašanje. Broš. 18.

Kušej: Konkordat, ustava in verska ravnopravnost. Broš. din 30.

Odar: Katekizem o Katoliški akciji. — Broš. din 5.

Puš: Razori za setev in žetev slovenske kmečke mladine. Broš. din 3.

Odar: Temelji organizacije. Iz zbirke »Naša pot«, zv. XIV., din 12.

Langus: Praktični govornik. Broš. din 6.

Iz naših gora. II. del. Kart. din 60.

Kugy: Fünf Jahrhunderte Triglav. Mit 48 Bildern im Kupfertiefdruck. Din 170.

MALA OZNANILA**SLUŽBE:**

Majer se sprejme (tri moške, tri ženske moči), kateri razume mlekarstvo. Daljša spričevala! Limbuš 14. 107

Dobrega viničarja za posestvo pri Slovenski Bi-strici sprejem takoj. Pismene ponudbe na: Bassin, Ljubljana, Šubičeva ulica 3. 105

Iščem viničarja z lastno kravo. Gnus, Maribor, Glavni trg 15. 106

Sprejme se viničar pri Zg. Kungoti. Vpraša se pri: Roman Goyser, Dragučova, Sv. Marjeta ob Pesnici. 84

Zagarja, mlajšega, oženjenega, ki opravlja tudi kmetska dela, sprejme Radič, žaga, Zgornja Poljskava. 88

Sprejem poštenega hlapca 20—45 let. J. Sande, Sv. Peter pri Mariboru. 85

Sprejme se pošteni viničar s tremi delovnimi močmi. Naslov v upravi lista. 91

Iščem poštenega fanta, ki bi imel veselje do šoferske in lesotrgovinske obrti. Pogoji se zvedo: Jarčič, Maribor, Koroška cesta 108. 83

Išče se kravar, oženjen, pošten, zanesljiv. Nastop 1. februarja. Warsberg, Šmartno ob Paki. 86

Dve viničarski družini po štiri delovne moči, če mogoče s svojo živino. Vprašati: poštni urad Sv. Marjeta ob Pesnici. 76

Deklo na kmetij sprejem takoj ali s 23. januarjem. Predstaviti se osebno! Štemberger, Bezena 5, Ruše. 73

Pridno dekle išče službe v mali družini. Zavodnik Fani, Straže, p. Mislije. 75

Sprejem pridnega in poštenega hišnega hlapca srednjih let, ki se dobro razume pri konjih. Predstaviti osebno. Nekrep, Maribor, Vetrinjska 4. 96

Viničar s 3—4 delovnimi močmi se sprejme v bližini Maribora. Naslov v upravi lista. 97

Družina s 4 do 5 delovnimi močmi za vinogradno delo se išče. Rossmanit, pošta Limbuš. 98

Pekovskega mojstra išče pekarna. Prosenjakovič 4, pri Murski Soboti. 95

Zdravo kmečko dekle z znanjem kuhe se tako sprejme v trgovski hiši. Naslov v upravi. 104

Viničar s štirimi delovnimi močmi se sprejme s 1. februarjem. Vajgen 3, Jarenina. 102

POSESTVA:

Prodam posestvo devet oralov na sončni legi. Gradin Ivan, Cogetinci, Sv. Anton v Slovenskih goricah. 82

Prodam posestvo pet oralov, dva orala vinograde, deset minut od farne cerkve Sv. Jakob v Slovenskih goricah. Naslov v upravi. 89

Novo hišo, tri sobe, kuhinja, vrt, pri Mariboru prodam 40.000 din, potrebnih 18.000 din, ostalo se plača po dogovoru. Tudi zamenjam v bližini postaje Slivnica, Rače-Fram. Naslov v upravi »Slov. gospodarja«.

Prodam malo posestvo. Skrbinšek, Stranice, Konjice. 42

Dražbeni oklic. Hiša s pekarno v Rožni h. št. 2 pri Sv. Janžu na Dravskem polju, vi. št. 207, k. o. Loka, celinila vrednost 46.550 din, najmanjši ponudek 23.275 din, vadij 4655 din, se 9. februarja 1938 ob pol deseti uri v sobi št. 7 pri okrajnem sodišču v Ptuju na javni sodni dražbi proda. 99

RAZNO:

Vzamem v najem stanovanje na deželi. Naslov v upravi. 93

Tkanine za pohištvo in zavese v najmodernejših vzorcih vseh kakovosti ugodno pri »Obnovak« F. Novak, Maribor, Jurčičeva 6. 1833

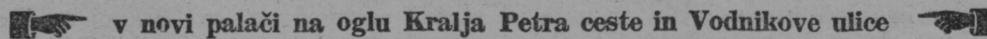
Kdor rabi denar, naj proda les: oreh, hrast, javor, jesen, jam (brest). Gostilna Koroška 3, Maribor. 101

Drugod ne kupujem več, kajti v manufakturi Grajske starinarne, Maribor, Vetrinjska 10, je zares najcenejše. 103

Agentura Pichler, Ptuj, Slovenski trg ima na zalogi slovenske gramofonske plošče, Philips radio aparate. Vzamem v račun vložne knjižice denarnih zavodov. 94

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

 v novi palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranične vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranične vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Habakuk

Reimlichlova povest podomačena — Z dovoljenjem založbe

»Luca, glej, smiliš se mi! Nič kaj dobrega nimaš na svetu, po cestah se moraš pomikati in težko vleči. Toda meni ni nič bolje. Mene tudi bolijo noge in se mi kite nategujejo. Kar roko si lahko podava, veš.«

Kobila je odmajala z glavo, kakor če da ni res.

»Res je, res, Luca. Prav za prav je zame še huje kakor zate. Ti bolje ješ kakor jaz, počitka imaš tudi več in poti nimaš toliko. Tvoja pot je le do Podkraja, moja pa drži daleč daleč gor do nebes; to ti je dolga, strma pot. In mudi se mi, da pridem o pravem času tja. Pametna bodi, nikar me ne zadržuj, no, namisli si, potegni, pred teboj bom hodil, ti pa počasi za meno capljaj, no, lepo te prosim!«

Luka je odkrevsal kakih sto korakov po cesti naprej; ko se je ozrl, je mrha stala še vedno na istem mestu. Možak se je potrpežljivo vrnil in je bil znova:

»Luca, zdaj se mi je posvetilo; voz je pretežek in mu nisi več kos. Bova pa oba. Le počakaj! Jaz bom zada, ti pa spredaj — bova že prišla čez klanec; potem pojde pa itak samo.«

Kakor je reknel, tako je tudi storil. Luka je na vso moč potiskal naprej, Luca pa je na vso moč potiskala nazaj. Ker pa je bila Luca močnejša od Luka, se je moral ta jadrno umakniti, da nji prišel pod voz. Povesil je roke in žalostno vzdihnil:

»Zares je zemlja solzna dolina. Nič drugega kakor same bridkosti in težave. Bodi Bogu v čast! Pa moji duši v zveličanje!«

Ali zdajci mu je šinila zvita misel, kajti bil ni le pobožen, temveč tudi prebrisani. Segel je v eno izmed vreč na voz, privlekel iz nje dve peščici ovsa ter ga pomolil kobili, vendar tako, da ga je držal za klaptro daleč pred njo.

To je pomagalo.

Luca je iztegnila vrat, ruk — je potegnila in šla za ovsom, ki ga ji je Luka polagoma dajal.

Zdaj je bilo vse dobro. Kadar je Luca jela vleči, je vlekla in vlekla in na počitek še pomislila ni. Samo Luka, ta je moral iti zraven nje in ji kaj lepega pripovedovati.

Drugače pa je treba reči, da sta si bila Luka in Luca zvesta v lepem in v hudem, v vseh radostih in vseh bridkostih življenja. Skupen jima je bil tudi glavni sovražnik — avtomobil. Če je kje v daljavi zatrobljal ali zavezkal kak avtomobil, ju je oba tako zbegalo, da nista vedela, kje se ju noge držijo. Luca je švignila z glavo pokonci, z uhlji je jela migljati, Luka pa je zavpil:

»Sveta Marija, že spet ti primahedra tak pekleni smrducelj! Bog nas varuj, Bog nas reši treska in hudega vremena!«

Pograbil je odejo na voz in ovinil z njo kobili glavo, da bi ne videla nič in ne slišala nič. Vtem ji je piskal na uho:

»Le korajžo, Luca, korajžo, pravim! Ognila se bova peklenščku, tuliti more in smrdeti, ali drugače nama ne more kaj.«

Ko je avto nato mimo njiju švignil, sta se Luka in Luca tresla po vsem životu. Potem sta precej časa prskala in kašljala, da bi si izkiahala peklenki smrad.

Kljub vsemu prijateljstvu pa se je Luka nekoč Luci vendarle izneveril. Luca si je bila namreč zadnje čase vtepla v glavo, da mora na vsakem popotovanju v mesto ali nazaj vsaj trikrat po pol ure počivati. Luka se je bal, da bi se Luca navadila na tako muho; zaradi tega je sklenil, da jo hoče posesto ozdraviti. V Tržiču si je kupil majhno trobljo, ki se je vekala podobno kakor avtomobili. Ko je Luca zopet jela postajati in ji nobena lepa beseda ni pomagala, je stopil Luka kakih petdeset korakov zadaj za voz in je stisnil iz troblje hreščeč avtomobilski to-to-to-to. Tedaj se je Luca povzpela na zadnje noge in jo ucvrla z garami tako po bliskovo, da je Luku, ki je sopihal za njo, v treh minutah izginil konj in voz izpred oči. Šele dve uri pozneje, ko je ves poten primigal domov, ju je spet zagledal.

2 | Zadnja hišica na vasi je bila njegov dom. Pet, šest napol slepih okenc je kukalo skozi vejevje jablan in hrušk. Tu sta z Luco prebivala sama. Od zunaj je bila koča še kar čedna; bila je zidana in prijazno pobeljena. Ali znotraj je bil direndaj; saj drugače tudi biti ni moglo, ker je bil Luka star samec.

Luca je stala že precej časa pred zaprtimi durmi in je nestrpno čakala na gospodarja. Iz dolgega časa je jela žvečiti rože, ki so visele z okenc. Ko je Luka, nazadnje vendar že prišel, se je kobila lokavo ozrla in se je zahihitala: hihihihih. Luka se je kujal in je molčal, kakor da ne zna govoriti. Spregel je kobilo in jo peljal v hlev, ji nasul ovsu in odšel, ne da bi bil kaj zinil.

Drugo jutro sta se Luka in Luca zopet pobotala; Luka je priznal, da je sam vsemu kriv, ker je kobilo s svojim tototojem tako po neumnen preplašil.

Tako torej sta živel Luka in Luca in leta so minevala: Luci je bilo že kakih trideset, Luku pa kakih pet in štirideset let. Prav v teh zrelih letih ga je Luka pošteno polomil.

Vse čase že je imel Luka, kadar je bil v Tržiču, svojo postajo v gostilni pri Povodniku v Barvarski ulici; tu sta bila on in Luca najbolje spravljeni. Luca je dobila najlepši kotiček v hlevu in ovsu dovolj, Luka pa je jedel v kuhinji in spal v čedni čumati pod streho.

Zgodilo pa se je, da so dobili pri Povodniku novo kuharico, ki se je pisala Cenca Kožuh. Ta ni bila več najmlajših katera — prav blizu štiridesetih je že bila —, posebne lepote po Evi tudi ni podedovala. Postavna je še kar bila, ali lasje so ji bili rdeči, lica pa moška in pegasta. Toda imela je pridne roke in kuhljo je znala sukati. Bila je še samska, ne sicer zaradi tega, ker si je samski stan izvolila, ampak zaradi tega, ker je nihče ni vprašal za roko in srce. Še vedno je upala in želeta, da pride kdo in jo reši samskega stanu.

Kadar klobas ni, je tudi zelje dobro, si je mislila in se je lotila podkrajškega Luka. Skrbno mu je kuhala, vsakokrat mu je prinesla še kaj posebno dobrega in ga je spraševala, če bi še kaj rad. Ko se je leč spravljal, ga je zadrževala in se je pomenovala z njim, da ji ni hotelo zmanjkati. Rekla mu je, da je vse predober in da se da ljudem izkoristi; njegov posel da je hvaležen in da bi si lahko denarja napravil, ko bi ne delal napol zastonj. Po vsej pravici bi lahko trikrat toliko računal, kolikor zdaj za svoja pota računa; tedaj bi pač prišel do česa. Če sam ni potreben, naj pa revežem pomaga. To je tisočkrat bolje, kakor da za bogate meščane in kmete zastonj gara in drugim na kup nosi.

Luka za take besede ni bil gluhi; dobro mu je delo, da kuvarica zanj tako skrbi. Prikupila se mu je in rad jo je videl, ne da bi zaradi tega na kaj posebnega mislil.

Nekoč mu je rekla:

»Prav za prav se mi smiliš, Luka. Kakor vol se preteguješ, garaš in se ženeš, pa ne veš za koga. Vse moraš sam, kuhati, prati, šivati, pomivati, nimaš ne pokoja ne miru in še ni vse tako pri hiši, kakor bi moralo biti; to je pasje življenje. Nekoga moras dobiti, žensko seveda, da ti bo gospodnjila, ti posstregla, kadar prideš ves zdelan domov ali kadar zbuliš, in ti življenje olajšala in oslajšala.«

»Hm, hm, saj bi bilo prav,« je omeoval Luka; »ali tako gospodinjo je treba plačati. Kje pa naj vzamem, ko je komaj za sproti?«

»Táko si poišči, ki je ni treba plačati pa da ti še kak krajar v hišo prinese!«

»Hahaha, rad bi vedel, kako naj to naredim, da bi tako našel.«

»Kar povem ti: oženiti se moraš.«

»Ožeeeeniti se!« je zavpil Luca in raztegnil oči in usta na stežaj. »Ože-oženiti se? S kom neki?«

»S kako žensko, to je gotovo, hihih. Treba ti je le resne volje, potem pojde vse lahko.«

»Resne volje imam dovolj. Ali katera me bo pa hotela starega in vsega krivega?«

Najvišji betonski stolp

Kakor znano, imajo v Parizu Eifflov stolp, ki je najvišji stolp iz železne konstrukcije na svetu. Ta rekord pa hočejo doseči Švedi tako, da bodo zgradili najvišji stolp iz železobetona. V Stockholmu namreč namenljajo nekaj takega, cesar ni še nikjer drugod na svetu. Po načrtih konstrukterja bo stolp 380 metrov visok ter ga bodo postavili na starem razstavnišču. Načrt je izdelal prof. Asplund, ki je določil, da bo na vrhu stolpa razgledna plosčad, s katere bo lep razgled po mestu in okolici. V višini 80 metrov bo velika restavracija, h kateri bodo gostje prišli v naglih dvigalih. Ta restavracija bo tako velika, da bo v njej lahko naenkrat obredovalo 430 ljudi, medtem ko bo na vrhu narejen bar, v katerem bo prostora le za 30 ljudi. Na vrhu stolpa bodo goste dvigala tri na la dvigala. Kakor že rečeno, bo novo velikansko poslopje zgrajeno vse iz cementa. Financirala pa ga bo švedska cementna družba Skans Cement. Potem takem bo novi velikanski stolp le velika in precej draga reklama za njen cement.

Bombe iz moke

Močno brodovje ameriške zračne sile, sestojče iz kakšnih sto aparatov, med njimi 30 težkih bombnikov, je izvršilo prve manevre nad Newyorkom. Šlo je za to, da preizkusijo, kako bi bilo, če bi sovražnik napadel metropoli strani Atlantskega oceana. Letalci so namesto pravih bomb metalni vreči z moko, ki so se ob udarcu na tla razpoložile in markirale zadetek s svojim belim oblakom. Ko so letala odvrgla že kakšnih 500 takšnih »bomb«, se je izkazalo, da obrambni ukrepi, ki jih je organizirala ameriška vojna mornarica s pomočjo najnovježih motornih ladij za obrambo proti zračnim napadom, ne dajejo nobenega jamstva, da bi letalski napad v resnem primeru ne uspel.

(Dalje prihodnjic)

DAJTE NAM ILUSTRIRANE POVESTI
„MALE KNJIŽNICE“

1. Hrabri krojač.	20. Čarobna sekira.
2. V zemlji pritlikavcev.	21. Vrvan Hasan.
3. Aladin in čarobna svetilka.	22. Snegulčica.
4. Tone Palčič.	23. Ruske pravljice. Prvi del.
5. Doživljaj starega zajca.	24. Ruske pravljice. Drugi del.
6. Dva sosedova.	25. Sveti plamen. Prvi del.
7. Nesrečni kraljevič.	26. Sveti plamen. Drugi del.
8. Čarobna piščalka.	27. Razne poveštice. Prvi del.
9. V čarobni zemlji.	28. Razne poveštice. Drugi del.
10. Ezopove basni.	29. Povestice iz prirode. Prvi del.
11. Razne pravljice.	30. Povestice iz prirode. Drugi del.
12. Čarobna roža.	31. Širje dobri prijatelji.
13. Guliver pri velikanh.	32. Neverjetna povestica.
14. Čarobna lutka.	33. Narodne pravljice. Prvi del.
15. Medvedek. Prvi del.	34. Narodne pravljice. Drugi del.
16. Medvedek. Drugi del.	35. Čarobni konj.
17. Robinson Crusoe. Prvi del.	36. Dvorane pod zemljo.
18. Robinson Crusoe. Drugi del.	37. Pravi prijatelj.
19. Mali kipar.	

Vsaka povest stane din 2—. Ima najmanj 10 slik.

Dobo se v prodajalnah

TISKARNE SV. CIRILA
v Mariboru in Ptiju

Zaročenci!

20

Poročne vence, šopke v veliki izbiri dobite po ceni kakor tudi posteljno perje od 8 din naprej pri »LUNA«, Maribor, samo na Glavnem trgu 24

Gramofonske plošče

po din 28.— pri

K. Ackermann naslednik, Ptuj

Zahtevajte brezplačni cenik! 92

Prvi Jugoslavenski Ložnjaci, Daruvar.

1775

Veliki nasadi za pro-
dukcijsko cepičev in uk-
oreninjenih trt z najbolj-
šo amerikansko podlago.

Zahtevajte cenik!

Kupujte pri naših inserentih!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Težka zimska hrana

PLANINKA ČAJ

in premalo gibanja sta v zimskem času vzrok slabe prebave želodca, čestih omotic, zaprости in nerednega črevesnega delovanja. Stare bolezni se vsled mraza zopet izraziteje pojavijo:

splešno debeljenje,
hemoroidi in zaprtje,
motnje v želodcu,
črevesna obolenja,
glavobol, nespečnost,
napetost telesa,
omotica.

Posebno zrelejše in starejše osebe so tem nadlogam podvržene.

PLANINKA ČAJ

čisti ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splešno zdravstveno stanje. — Zahajte v apotekah izrecno le »Planinka« čaj - Bahovec, ki se ne prodaja odprt, temveč le v zaprtih in plombiranih zavitkih z napisom proizvajalca:

APOTEKA MR. BAHOVEC,
Ljubljana, Kongresni trg 12.
S. br. 29550/35.

Pozor!
Proda se lepo
kmečko
posestivo
pri Sv. Marjeti
ob Pesnici.
Po dogovoru se sprejmejo tudi hranilne
knjižice.
Naslov v upravi Slov.
gospodarja' 79

Dospela je zadnja partija zimskih
TOVARNIŠKIH OSTANKOV

Dopisnica zadostuje, pa Vam pošljemo na dom kateregakoli navedenih zavitkov za reklamno ceno 130 din, po poštnem povzetju, poštnine prosto. — Zav. št. 1: 18 do 20 metrov močnega flanela, platna in druka. — Zav. št. 2: 4 m barhenta za obleko in 8 do 12 m flanela. — Zav. št. 3: 4 m volnenega blaga za žensko obleko in 3 do 5 m flanela. — Zav. št. 4: 3.20 m močnega sportnega štofa za moško obleko ali ženski plašč in eno kravato ali nogavice. — Hitite z naročili, dokler zaloga traja!

VIKTOR MAVRIČ
manufaktura

Maribor, Kralja Petra trg 4

!
OGLASI
v „Sl. gospodarju“
imajo najboljši
uspeh!

**Prvi Jugoslavenski Ložnjaci,
Daruvar.**

1775

Veliki nasadi za pro-
dukcijsko cepičev in uk-
oreninjenih trt z najbolj-
šo amerikansko podlago.

Zahtevajte cenik!

MALA OZNANILA

RAZNO:

Celoletni vremenski koledar za 3 din naročite v Cirilovi v Mariboru in Ptuju. Preprodajalc popust!

Hrast, hlode ali stoječe, tudi gozd kupimo. Sprejmemo tudi veščega nakupovalca. Ponudbe z navedbo cene in debeline pod »Takojsnje pličilo« upravi »Slovenca«, Celje.

Naprodaj kobila, tri leta stara, težka. Elizabeta Hazl, Sv. Marjeta ob Pesmici.

Zelo lepo sadno drevje z garancijo pri Sadjarstvu Dolinšek, Kamnica, pošta Maribor. Zahtevajte prospekt!

Lepo kravo proda posestvo »Grič«, Oset, Rošpoh.

Sveče — za Svečnico v Cirilovi v Mariboru in Ptiju!

Prodam plug-obračalnik, skoraj nov, najnovješje izdelave, železen in lahek, načas za hribe. Dam na poskušnjo. Tudi železno brano za polje prodam. Štemberger, Bezena 5, Ruše.

Sadno drevje, vinsko trsje in korenake. Vam nudi trsnica in drevesnica Čeh, Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Cenik zastonj.

Ogledalce s sliko g. ministra dr. Korošca za ceno 2 din dobite v Cirilovi v Mariboru in Ptiju.

Železno črno palico sem zgubila 20. oktobra 1937 na cesti od Rogatca proti Sv. Krizu. Najditej se naproša, da jo odda na pošti v Rogatcu.

Prečitaj! Važno! Ob priliki 60 letnice obstoja Tušakove trgovine pri Sv. Antonu v Slov. goricah smo znatno znižali cene manufakturnemu blagu. Preskrbite se torej s toplo obleko in perilonom, saj samo v Tušakovih trgovinah je največja izbira in najnižje cene!

Jesen — zima — ostanki mariborskih tekstilnih tovarn, pristnarvni, brez napak, in sicer: Paket Serija »R« z vsebino 16—20 m dobro uporabnih ostankov flanelov in barhentov za žensko obleko, moško in žensko spodnje perilo. Paket Serija »T« z vsebino 4 m čisto volnega blaga za žensko obleko v najmodernejših vzorcih; pri naročilu prosimo navedite barve. Vsak paket din 128.— Reklamni paket Serija »K«, vsebina 20—25 m boljšega flanela za moško, žensko in otroško perilo v najlepši sestavi. Paket din 136.— Dalje špecialni paket »Original Kosmos D« z vsebino 17—21 m la. barhentov za ženske obleke, bluze in pravorstnih flanelov za pidžame, žensko, moško in otroško perilo za izjemno ceno din 150.— Paket Serija »Z« z vsebino 3—3.20 m dobrega suknja za moško obleko, damski kostum all plašč, in sicer: »Z« št. 1 din 130.—, »Z« št. 2 din 160.—, »Z« št. 3 din 250.—, zadnji la. kamgar. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Pišite še danes razpoljaljnici »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg.

Gostilna »Grič«, Rošpoh, Oset: vsake sobote in nedeljo koline (furež).

78

Sadna drevesa, pritlična, srednja in visokodebelna. Cepljeno vinsko trsje, korenake, nizke vrtnice in ribis dobavlja v prvorstni kakovosti, po nizki ceni Drevesnica L. Gradišnik, Šmarjetna, pošta Celje.

1716

Za predpust — vsakovrstni papir, konfeti, kroglice, šaljivo pošto itd. v Cirilovi v Mariboru in Ptiju.

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljše: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15.

1240

Veselje in zadovoljnost

napravi nevestam in ženinom manufakturina in konfekcijska trgovina

ANTON MACIUN

v MARIBORU, Gospodska ul. 8-10

s tem, ker Vam nudi veliko in lepo izbiro. — V posebnem oddelku za ostanke se Vam razveseli srce, ker so ostanki tako lepi in poceni.

!! Brezplačen pouk v igranju !!

Klavirske
harmonike
oddin 480-

Zahtevajte
brezplačen
katalog!

MEINEL & HEROLD, Maribor št. 106

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov,

3% obveznice, bone, delnice itd.

Valute (tuji denar) vseh držav — kupimo takoj in plačamo najbolje

56

Bančno Kom. zavod
Maribor, Aleksandrova cesta 40

Prodaja srečk drž. razredne loterije

Izkoristite ugodno priliko!

Ženske bluze iz lepega barhenta . . . din 25.—
ženske veste v vseh barvah od . . . din 30.—
kompletna moška obleka . . . din 150.—
vse zimsko perilo po polovičnih cenah pri 80

JURIJ KOKOL, Maribor, Glavni trg 24

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR

VLOM

STEKLO

KASKO

JAMSTVO

NEZGODE

ZVONOVE

ŽIVLJENJE

KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svojce in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Denar naložite najbolje in najvarnejše pri Spodnjecstajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gospodska ulica 23

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.